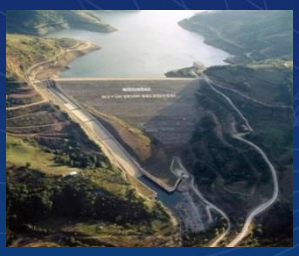

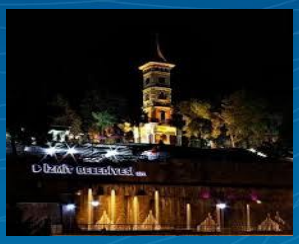

İŞKUR

2016

KOCAELİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

KOCAELİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2016

YAZAR

Yusuf ÖZDEMİR **İstatistikçi**

SUNUŞ

Güçlü ve gelişmiş bir toplum, rekabet gücü yüksek üretken alanlarda, yeni yatırımlarla istihdam olanakları yaratmayı gerektirmektedir. Bu anlamda hem gerçekçi hem de kalıcı çözümler içeren istihdam politikaları izlenmelidir.

İşsizliği önlemeye yönelik uygulanacak politikaların hedefi yalnızca işsizliği azaltmaya yönelik olmamalı, bunun yanında gelişmeleri takip eden, sürekli olarak kendini yenileyen, rekabete açık, eğitim düzeyini en üst noktaya çekmeye çabalayan, düşünen, uygulayan ve her şeyden önemlisi üreten bir çalışan profilini de ortaya çıkarmaya yönelik olmalıdır. Çünkü istihdam sorununun temelinde işgücüne vasıf kazandırılması problemi yatmaktadır.

İŞKUR 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirmiştir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürümüz ve personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Kocaeli İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Hasan Basri GÜZELOĞLU
Kocaeli Valisi

ÖNSÖZ

İŞKUR, ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir.

Bu noktadan hareketle 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında, Türkiye genelinde İŞKUR ve TÜİK işbirliği ile belirlenen 2 ve daha fazla kişi istihdam eden 88 bin 966 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. İlimizde bu kapsamda 3 bin 512 işyeri tespit edilmiş ve görüşmeler işveren ile yüz yüze gerçekleştirilmiştir.

Bu vesileyle Kocaeli İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak işyeri bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize, emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Ulvi YILMAZ
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 3
Kayıtlı İşsiz 4
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 7
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 8
İşsizlik Ödeneği 10
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 12
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 14
Mevcut İstihdam 23
AÇIK İŞLER 28
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 46
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 53
SONUÇ 60
KAYNAKÇA 64
EKLER 65
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 65
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 73
EK 3: TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 75
EK 4: TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 81
EK 5: NET İSTİHDAM ARTIŞI VE AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER 86

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) ... 2
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) ... 5
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) ... 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) ... 8
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) ... 9
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) ... 10
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) ... 10
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 14
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 21
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 24
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 26
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 26
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 27
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 29
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 29
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 33
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı ... 35
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 36
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 38
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 38
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 39
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 40
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 42
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 43
Tablo 25: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 44
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 45
Tablo 27: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 46
Tablo 28: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 48
Tablo 29: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 49
Tablo 30: Meslek Grubuna Göre TGÇM Nedenleri ... 52
Tablo 31: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 53
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 54
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 55
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 56
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 57

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) ... 3
Grafik 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) ... 4
Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) ... 6
Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) ... 7
Grafik 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı ... 15
Grafik 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı ... 16
Grafik 7: Kadınların Part-time Çalışma Durumu ... 17
Grafik 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu ... 17
Grafik 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu ... 18
Grafik 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı ... 19
Grafik 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 20
Grafik 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 20
Grafik 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu ... 23
Grafik 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları ... 25
Grafik 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 28
Grafik 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları ... 30
Grafik 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları ... 31
Grafik 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi ... 31
Grafik 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı ... 32
Grafik 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı ... 32
Grafik 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı ... 34
Grafik 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı ... 35
Grafik 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı ... 37
Grafik 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı ... 47
Grafik 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı ... 47
Grafik 26: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı ... 49
Grafik 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı ... 50
Grafik 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri ... 51
Grafik 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO ... 58
Grafik 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri ... 58

KISALTMALAR

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İO	İşsizlik Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
RİP	Resmi İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK' in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Kocaeli ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 54,8; İstihdam Oranı yüzde 49,2 ve İşsizlik Oranı yüzde 10,1 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Kocaeli ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının üstünde bulunmaktadır. Ancak işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasına göre kötü durumdadır. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Kocaeli ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 50 bin 418'dir. Bu sayının yüzde 49,6'sı kadınlardan, yüzde 50,4'ü de erkeklerden oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Kocaeli ilinde 57 bin 849 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında 23 bin 607 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 26,9'unu kadınlar, yüzde 73,1'ini ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden İşçisi (Genel) olmuştur. Kocaeli İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 88,8'i bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Büro Memuru (Genel) ve Şoför-Yük Taşıma meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Kocaeli İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 3 bin 160 işyeri ziyaret edilmiş olup veri derlenen işyeri sayısı 2 bin 743'tür. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Kocaeli ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 196 bin 922 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 158 bin 148 çalışan erkeklerden, 38 bin 775 çalışan kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 68,5'i, kadınların ise yüzde 55,9'u İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 71,8 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla İmalat sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 113,1'dir. Kocaeli ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

Kocaeli ilinde açık iş oranı yüzde 1,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Kocaeli ili açık iş oranı bakımından 0,1 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının üstündedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,1 ile Bilgi ve İletişim sektörüdür. Kocaeli ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde;

en fazla açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 34,6'dır. Ayrıca açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 2,5 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubudur. Kocaeli ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Otomotiv Montaj İşçisi, Makine Montaj İşçisi, Makineci (Dikiş), Proses İşçisi, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Plastik Mamuller Montaj İşçisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Otomotiv Boya İşçisi ve Forklift Operatörüdür. İl genelinde açık işlerin yüzde 63,5'i için herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır.

Kocaeli ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 50,9'u eleman temininde güçlük çekmektedir. Kocaeli ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 37,1'i söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Kocaeli ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Mekanik Bakım Onarımcısı ve Gaz Altı Kaynakçısı meslekleri takip etmektedir. Kocaeli ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kocaeli ilinde işverenlerin yüzde 19,9'u istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli yüzde 3,6 olup Kocaeli ilinde ise yüzde 2,2 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Kocaeli İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Kocaeli İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Kocaeli ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Kocaeli ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaşarak işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS sınıflandırmasında Kocaeli, Sakarya, Bolu, Düzce ve Yalova TR42 olarak bölgesindedir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Kocaeli ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

Yıllar/Göstergeler	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	46,3	40,9	11,6
2009	47,0	39,0	17,0
2010	48,2	41,6	13,8
2011	52,7	45,8	13,1
2012	52,7	46,8	11,1
2013	54,8	49,2	10,1

Kaynak: TÜİK

Tablo 1'de Kocaeli ili için TÜİK' in yayımlamış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. İşgücüne katılma oranı, istihdam edilenler ve işsizlerden oluşan işgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir. Bir ülkede işgücüne katılma oranının yükselmesi, çalışma çağındaki nüfus içerisindeki daha çok kişinin

işgücü piyasasında bulunması ve atıl durumda olan işgücünün istihdam olma şansının artması anlamına gelmektedir. İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfusa; işsizlik oranı da işsizlerin işgücüne oranlanması suretiyle hesaplanmaktadır. Yalnız işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları tek başına bir anlam ifade etmemekte, tüm bu oranlar eğitim durumu, cinsiyet, medeni hal, sahip olunan beceriler, sektörün durumu gibi faktörlerle beraber analize dahil edilmelidir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

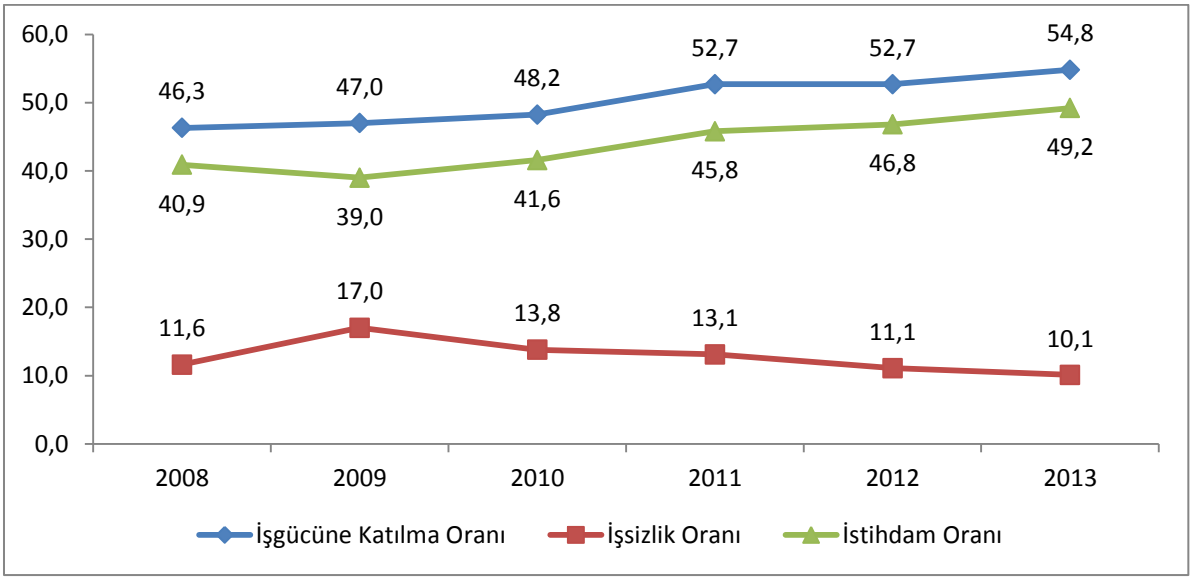

Kaynak: TÜİK

İl düzeyinde temel işgücü göstergelerinde 2008 yılı ile 2013 yıllarına ait verileri bulunmaktadır. Kocaeli ili için Grafik 1'deki eğilimler incelenecek olursa; 2008 küresel krizinden sonra işsizlik oranlarındaki artış ve istihdam oranlarında azalış görülmektedir. İşgücüne katılma oranında ise 2009 yılında 2008 yılına göre 0,7 puanlık bir artış gerçekleşmiştir. Özellikle 2009 yılındaki bu olumsuz şartlar 2010 yılında bertaraf edilmeye başlanmış gözükmektedir. Zira 2010 yılında işsizlik oranı yaklaşık 3 puan azalmıştır. 2011 yılındaki İstihdam oranındaki 4 puanlık bir artış eğilimi ile en yüksek artışı yaparak işgücü piyasasının toparlanmaya başladığının göstergesi olmuştur. 2013 yılında Türkiye'de istihdam oranı ise yüzde 43,9 olarak gerçekleşmiş olup, Kocaeli ili yaklaşık 5 puanlık bir farkla bu oranın üstünde bulunmaktadır.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet,

sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Grafik 2'de yıllar itibariyle Kocaeli ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

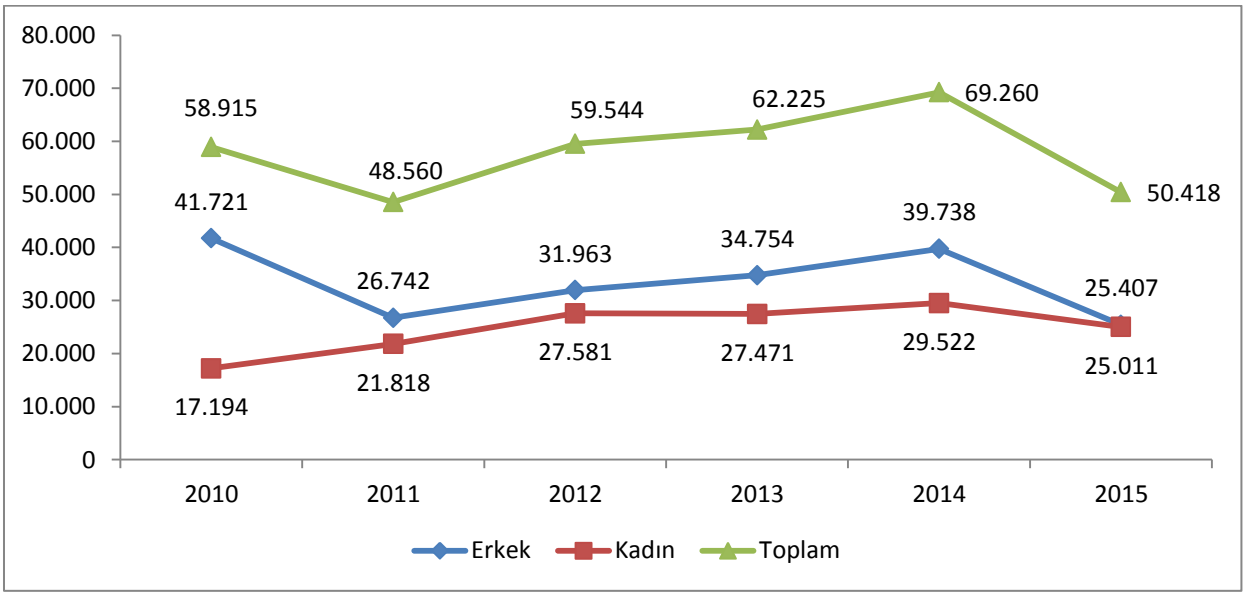

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Kocaeli ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 58 bin 915 kişinin 41 bin 721'i erkeklerden, geri kalan 17 bin 194 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 50 bin 418 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 17 bin 194 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında yüzde 45,5 oranında artışla 25 bin 11'e yükselmiştir. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha fazla yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde

işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Kocaeli işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	Kayıtlı İşsiz
Beden İşçisi (Genel)	8.613
Beden İşçisi (Temizlik)	2.225
Büro Memuru (Genel)	2.165
Sekreter	1.377
Ön Muhasebeci	1.368
Satış Danışmanı	1.222
Temizlik Görevlisi	1.138
Ambalajcı (El İle)	1.097
Çaycı	845
Şoför-Yük Taşıma	721
Diğer Meslekler	29.647
Toplam	50.418

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Kocaeli ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Kocaeli ilinde Kuruma kayıtlı 8 bin 613 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) gibi meslekler takip etmiştir. Bu meslekleri de daha sonra Sekreter, Ön Muhasebeci, Satış Danışmanı, Temizlik Görevlisi, Ambalajcı (El İle), Çaycı ve Şoför-Yük Taşıma meslekleri izlemiştir. Kocaeli ilinde herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişikliklere sebebiyet vermiştir. Bu nedenledir ki Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde artış gözlemlenmektedir.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

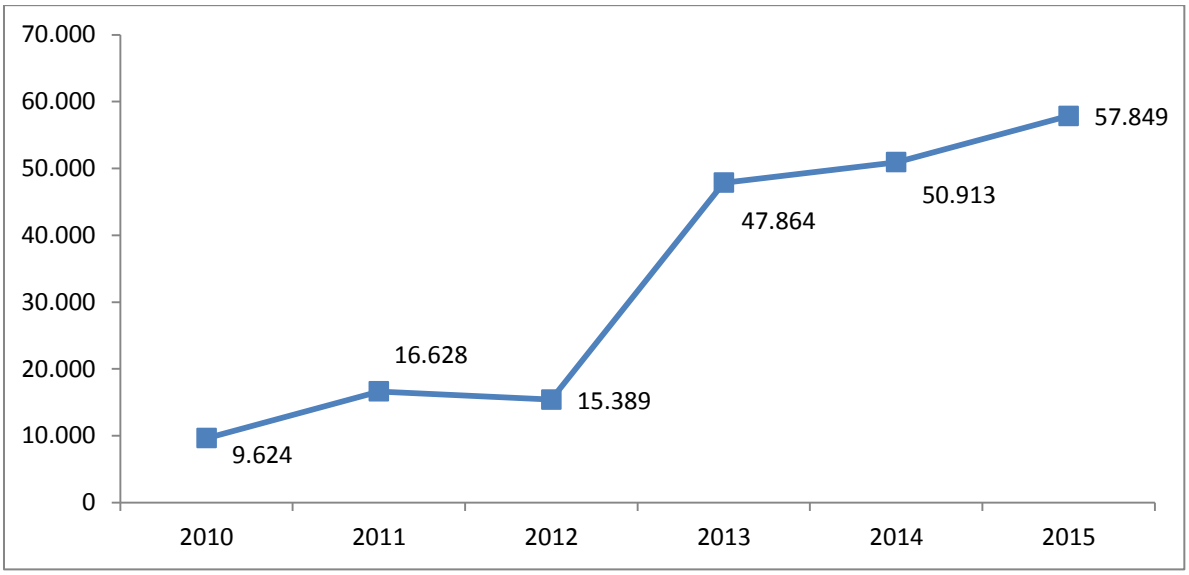

Kaynak: İŞKUR

Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 9 bin 624 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 57 bin 849 kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	25.287
Beden İşçisi (Temizlik)	2.560
İstihsal Teknisyeni	1.957
Güvenlik Görevlisi	1.489
Temizlik Görevlisi	1.119
Gaz Altı Kaynakçısı	1.026
Forklift Operatörü	935
Sevkiyat Görevlisi	927
Şoför-Yük Taşıma	771
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	766
Diğer Meslekler	21.012
Toplam	57.849

Kaynak: İŞKUR

Kocaeli ilinde 2015 yılında 57 bin 849 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi ilk 2 sırada Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi

(Temizlik) meslekleri, farklı olarak üçüncü sırada İstihsal Teknisyeni mesleği yer almıştır. Daha sonra bu meslekleri Güvenlik Görevlisi, Temizlik Görevlisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Forklift Operatörü, Sevkiyat Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma ve Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Kocaeli ilinde de açık iş sayılarının artışı ile beraber işe yerleştirme rakamlarında da artış eğilimi göze çarpmaktadır.

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

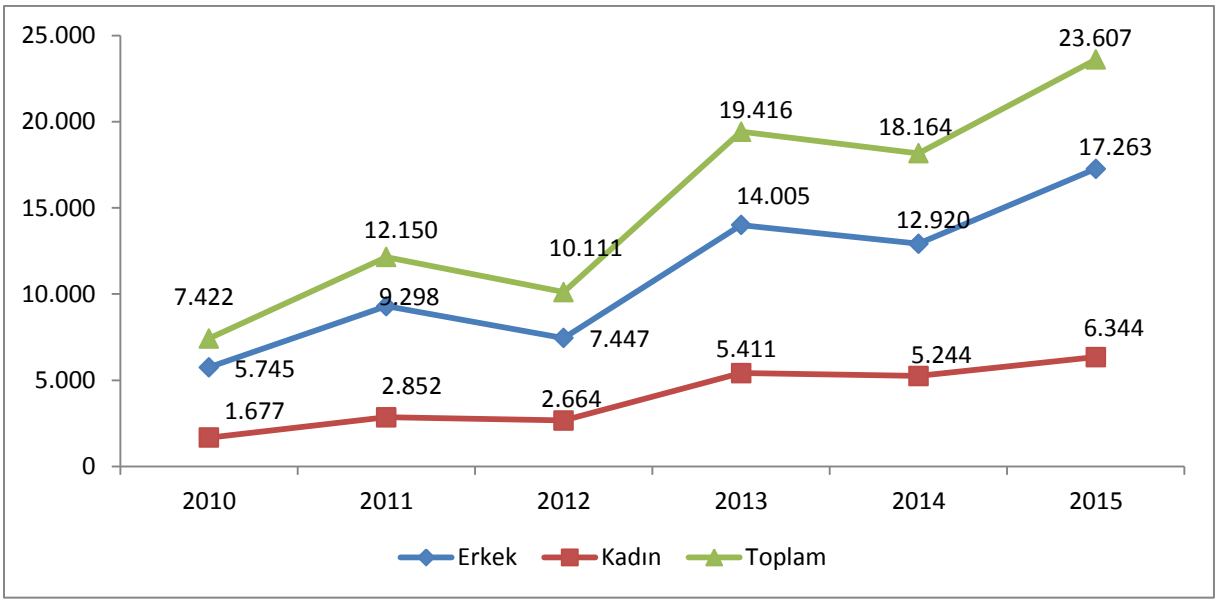

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 7 bin 422 olan Kocaeli ilinde işe yerleştirilenlerin 5 bin 745'i erkeklerden, geri kalan bin 677 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar özellikle 2012 ve 2014 yıllarında düşüş eğiliminde olmasına karşın daha sonra yıllarda artış göstermiştir. 2015 yılında Kocaeli ilinde 23 bin 607 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 73,1'ini erkekler, yüzde 26,9'unu ise kadınlar oluşturmaktadır.

Grafik 4'te görüleceği üzere 2012 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	11.613
Beden İşçisi (Temizlik)	1.613
İstihsal Teknisyeni	1.329
Temizlik Görevlisi	551
Güvenlik Görevlisi	541
Proses İşçisi	379
Satış Danışmanı	336
Büro Memuru (Genel)	303
Şoför-Yük Taşıma	277
Forklift Operatörü	238
Diğer Meslekler	6.427
Toplam	23.607

Kaynak: İŞKUR

Kocaeli ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği öne çıkmıştır. Kocaeli ili için Beden İşçisi (Genel) mesleğinde; en fazla kayıtlı işsiz olması ve en fazla açık işin işverenler tarafından verilmesi doğal olarak kendisini işe yerleştirmede göstermiş olup 23 bin 607 işe yerleştirmenin 11 bin 613'ü bu meslekte gerçekleşmiştir. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik), İstihsal Teknisyeni, Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Proses İşçisi, Satış Danışmanı, Büro Memuru (Genel), Şoför-Yük Taşıma ve Forklift Operatörü meslekleri takip etmektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkan vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Kocaeli ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	113	2.157	1.221	3.036	41	959	1.375	6.152	97	6.076
2014	138	1.586	365	646	36	982	539	3.214	50	1.695
2013	236	4.436	404	1.534	23	612	663	6.582	34	1.829
2012	257	5.147	146	622	14	386	417	6.155	47	2.999
2011	225	4.048	93	324	20	495	338	4.867	29	1.260
2010	151	3.443	26	29	5	100	182	3.572	2	425

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam bin 375 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 6 bin 152 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 182 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının bin 375'lere çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 3 bin 572 iken 2015 yılında 6 bin 152 kişi olması İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 26 programın açıldığı ve bu programlardan 29 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında bin 221 program açılmış ve 3 bin 36 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarından ise 2015 yılında 113 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 2 bin 157 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında 5 program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında 41'e yükselmiş ve katılımcı sayıları da 100'den 959'a yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dahilinde ise 2015 yılında 97 program düzenlenmiş olup bu programlardan 6 bin 76 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Kocaeli ilinde 2015 yılında toplam 36 bin 807 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 19 bin 146'sı işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak eden Sayısı
2015	36.807	19.146
2014	28.566	16.618
2013	21.354	14.211
2012	18.266	12.561
2011	13.365	10.923
2010	14.066	11.413

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	2.779
Büro Memuru (Genel)	481
Şoför-Yük Taşıma	460
Ön Muhasebeci	407
Satış Danışmanı	368
Beden İşçisi (Temizlik)	333
Forklift Operatörü	301
Temizlik Görevlisi	293
Muhasebeci	289
Sekreter	240
Diğer Meslekler	13.195
Toplam	19.146

Kaynak: İŞKUR

Kocaeli ili işgücü piyasası içinde Beden İşçisi (Genel) mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Zira alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek ilk sırada yer

almıştı. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleğin ön planda olduğu görülmektedir. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 2.779 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmışken Büro Memuru (Genel) mesleğinde bu sayı 565 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Şoför-Yük Taşıma, Ön Muhasebeci, Satış Danışmanı, Beden İşçisi (Temizlik), Forklift Operatörü, Temizlik Görevlisi, Muhasebeci ve Sekreter meslekleri takip etmiştir. Tablo 7'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve

gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Kocaeli ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Kocaeli ilinde 2 bin 743 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 196 bin 922 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Kocaeli ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Kocaeli ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	16
İmalat	1.149
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	4
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	26
İnşaat	437
Toptan ve Perakende Ticaret	412
Ulaştırma ve Depolama	181
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	113
Bilgi ve İletişim	15
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	3
Gayrimenkul Faaliyetleri	14
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	77
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	148
Eğitim	66
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	54
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	12
Diğer Hizmet Faaliyetleri	16
Genel Toplam	**2.743**

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Kocaeli ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 41,9'u İmalat sektöründe yer almaktadır. Diğer bir ifadeyle İmalat sektörü Kocaeli ili için önde gelen bir sektör durumundadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat

sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30,7'dir. Bu durumda Kocaeli ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 15,9'u bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 17,1 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir. Kocaeli ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İmalat veya İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü 4 işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Kocaeli ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Grafik 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

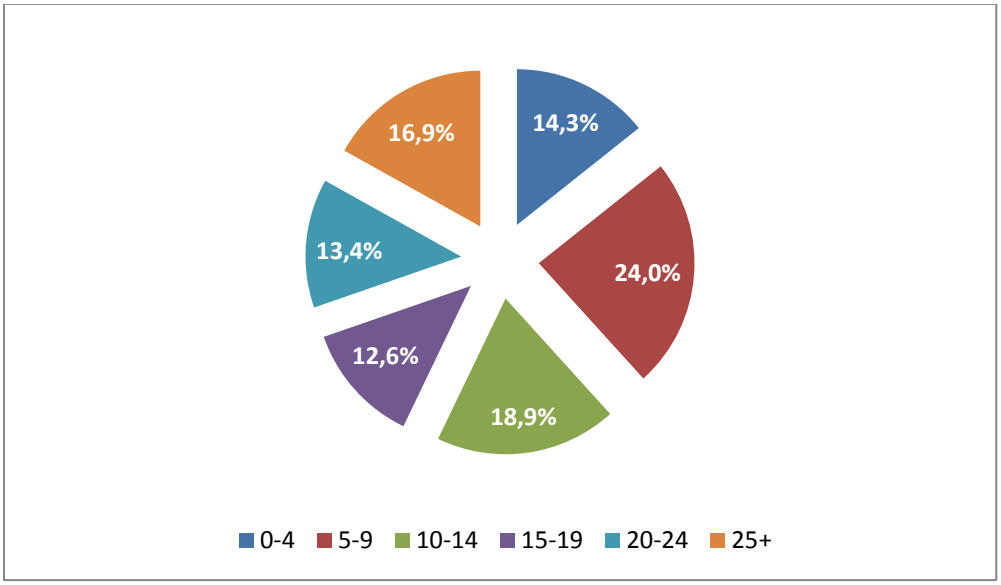

Kaynak: İPA 2016

Grafik 5'te görüldüğü üzere Kocaeli ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 24,0'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 18,9'dur. Türkiye geneline bakıldığında da en fazla işyerinin yüzde 24,6 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye geneli işyerleri yaş gruplarının dağılımları ile Kocaeli ilindeki işyerlerinin yaş grupları dağılımlarının birbirleri arasında benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Grafik 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

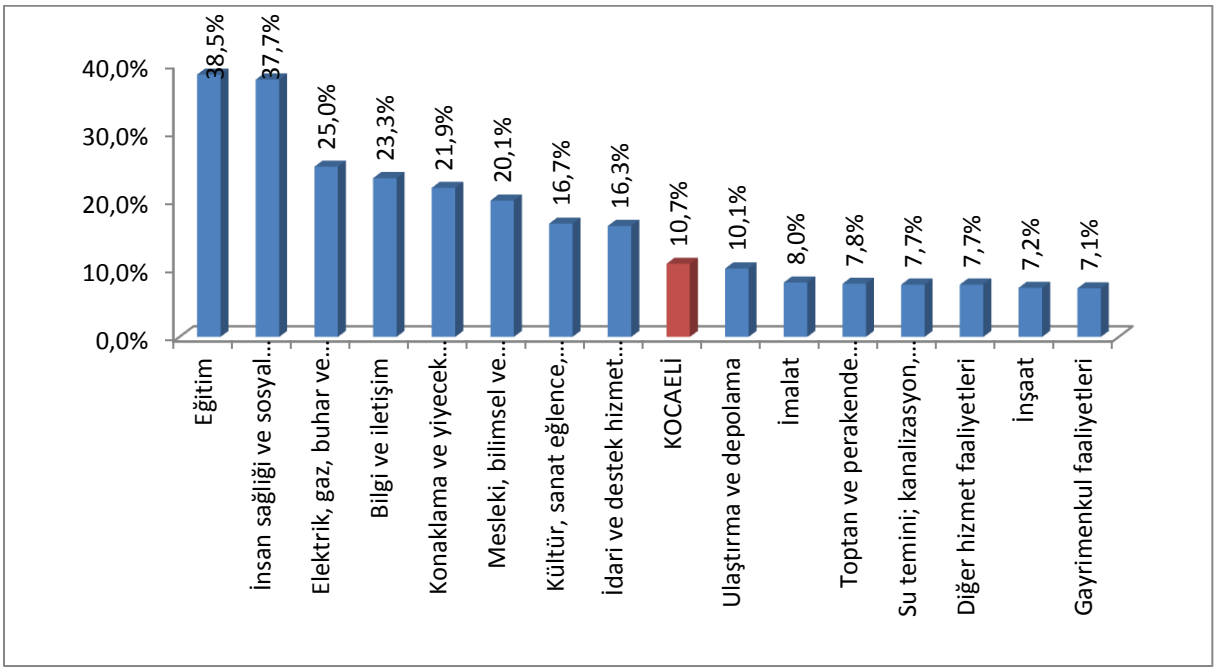

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli de Eğitim sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 38,5'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Kocaeli ili genelinde ise bu oran yüzde 10,7 olarak gerçekleşmiştir. Eğitim sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 27,1 ile ikinci sırada yer almıştır. Kocaeli ilinde ikinci sırada İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 37,7'sinde part-time çalışanı bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 25 ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat ve Gayrimenkul Faaliyetleri gibi sektörlerde işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Grafik 7: Kadınların Part-time Çalışma Durumu

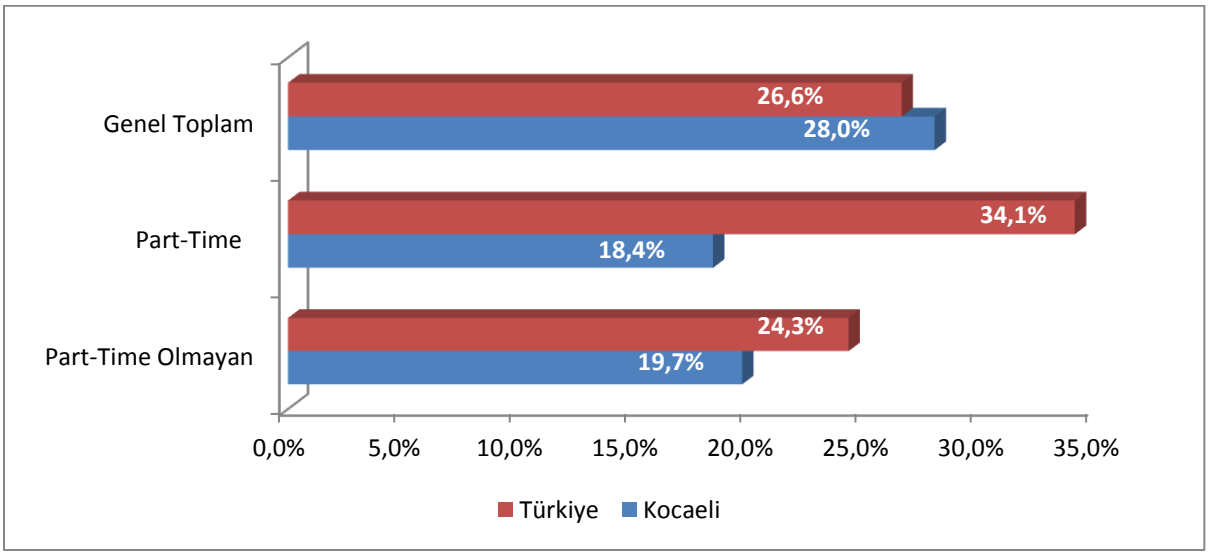

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Kocaeli ilinde bu oran yüzde 28,0 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Kocaeli ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 18,4 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 19,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır. Kocaeli ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilememektedir. Türkiye genelinin tersi bir durum söz konusudur.

Grafik 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

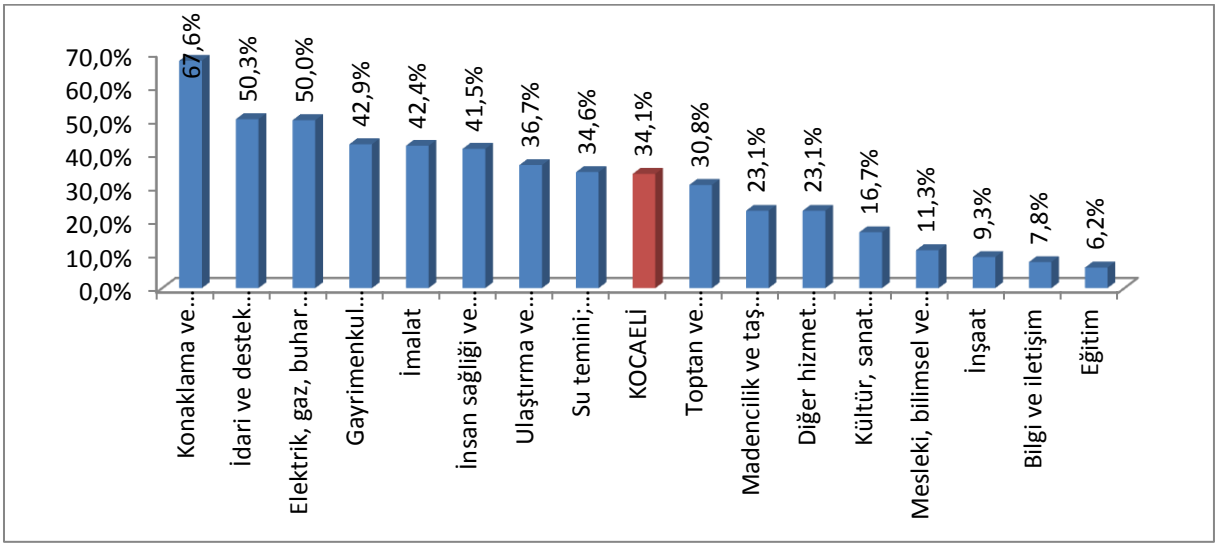

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde işyerlerinin yüzde 34,1'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Kocaeli ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 67,6'sında vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Eğitim sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. Eğitim sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Kocaeli ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Gayrimenkul Faaliyetleri, İmalat, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Ulaştırma ve Depolama ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Grafik 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

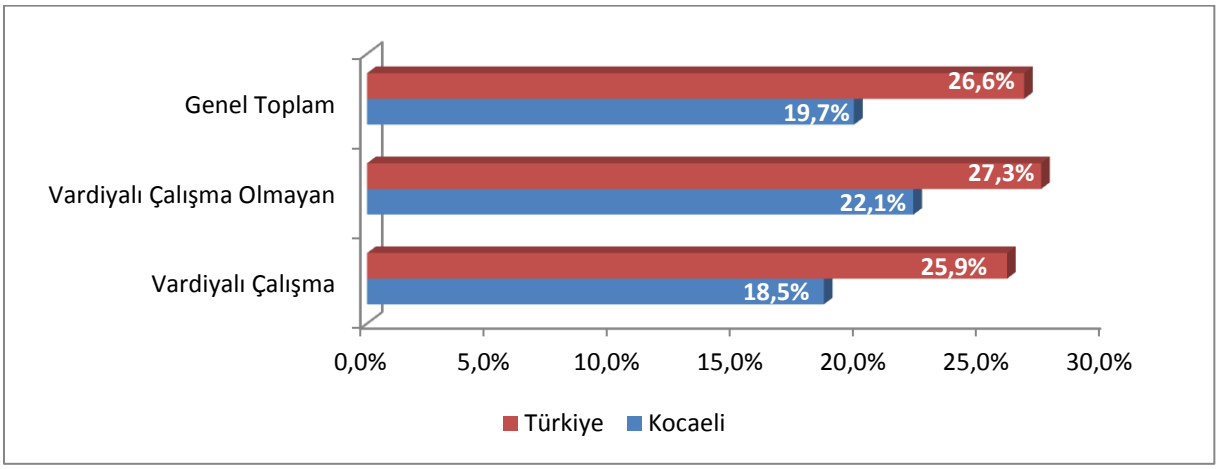

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Grafik 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 18,5'i kadın, yüzde 81,5'i ise erkeklerden oluşmaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 22,1'e yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Kocaeli ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 19,7'sinin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 5 çalışandan 1'i kadın 4'ü erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasının altında bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,5 puan bir farkla fazladır. Grafikte de görüldüğü üzere bu fark Kocaeli ilinde biraz daha fazla belirgindir.

Grafik 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

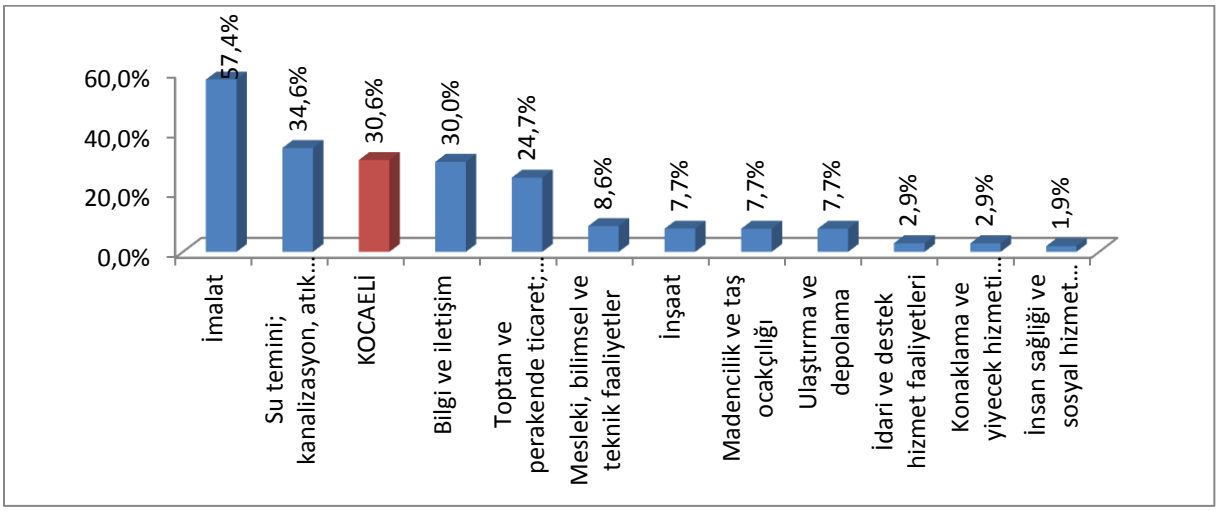

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde 17 sektörün 11'inde faaliyet gösteren işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 57,4'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 34,6 ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Kocaeli ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si ihracat yapmakta ve Kocaeli ilinde olduğu gibi ilk sırayı sektör olarak yüzde 55 ile İmalat ve yüzde 30,1 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İhracat yapan sektörler incelenirken, daha önce İmalat sektörünün Kocaeli ili için söylenen, öncü sektör olma hususu akıllara gelmektedir. Kocaeli ilinde bulunan işgücü için İmalat sektöründe istihdam edilme hususu önemli ağırlık oluşturmaktaydı. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir.

Grafik 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

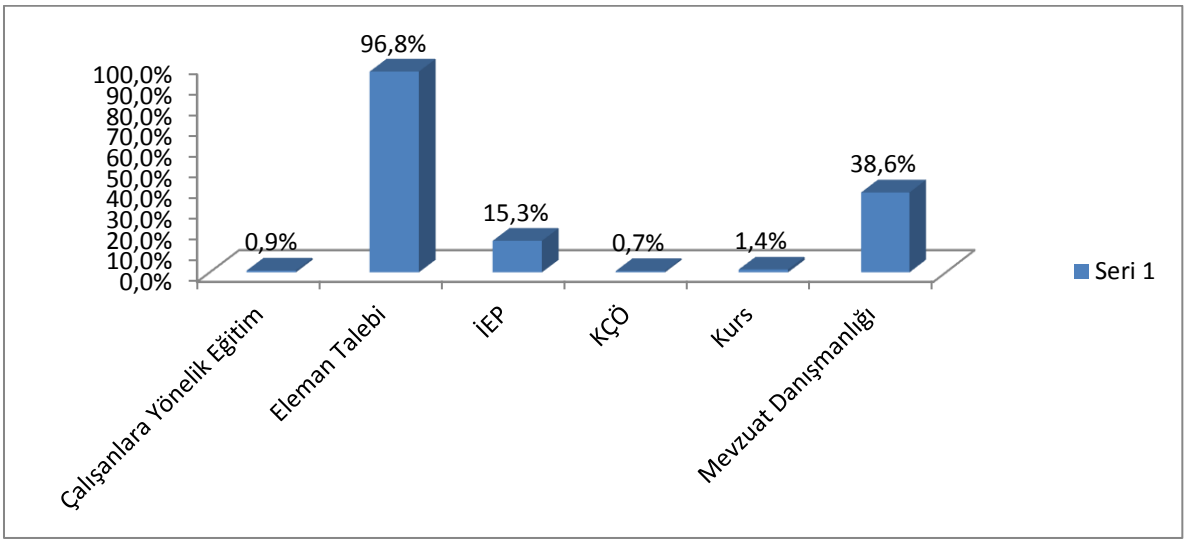

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 62,8'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Kocaeli ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 96,8'i İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlarken yüzde 38,6'sı mevzuat danışmanlığı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Kocaeli ilinde yüzde 15,3 oranında kendisini göstermiştir.

Grafik 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

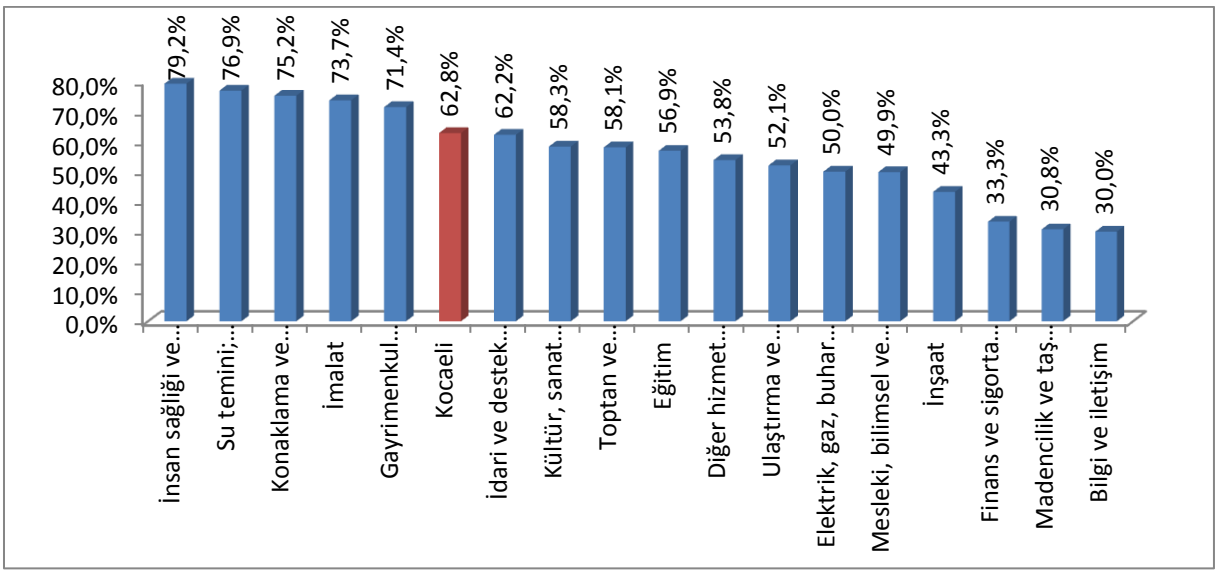

Kaynak: İPA 2016

Grafik 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Kocaeli ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 79,2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. İkinci sırada ise yüzde 76,9 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. En az oranda faydalanan sektörler ise Bilgi ve İletişim ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerindeki işyerleri olmuştur.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	75,0%
İmalat	1,2%	98,5%	14,5%	0,8%	1,8%	41,4%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%	95,0%	15,0%	0,0%	0,0%	30,0%
İnşaat	0,6%	92,9%	8,9%	0,0%	0,6%	29,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	0,0%	95,6%	13,0%	1,3%	0,4%	40,4%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	97,7%	14,8%	0,0%	0,0%	50,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2,5%	96,2%	19,0%	1,3%	3,8%	35,4%
Bilgi ve İletişim	0,0%	100,0%	25,9%	0,0%	0,0%	22,2%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	80,0%	10,0%	0,0%	10,0%	50,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	94,3%	17,0%	0,0%	2,9%	28,5%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	95,2%	14,2%	0,0%	0,0%	33,3%
Eğitim	0,0%	100,0%	24,3%	0,0%	0,0%	21,6%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2,4%	92,9%	57,1%	0,0%	2,4%	38,1%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	100,0%	14,3%	0,0%	0,0%	42,9%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100,0%	28,6%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**0,9%**	**96,8%**	**15,3%**	**0,7%**	**1,4%**	**38,6%**

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin yaklaşık beşte dördü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 9'da yer almaktadır. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yüzde 92,9'unun İŞKUR'un eleman talebi hizmetinden faydalanmış olduklarını belirtmişlerdir. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının az olmasının da oranın yüksek çıkmasına sebebiyet verdiği görülmektedir.

Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründeki işyerleri ise yüzde 95'inin İŞKUR'un eleman talebi hizmetinden faydalanmış olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca bu sektördeki işyerlerinin yaklaşık üçte bire de mevzuat danışmanlığından faydalanmak için İŞKUR ile temasa geçmişlerdir.

Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerindeki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranları sırasıyla yüzde 50 ve yüzde 33,3 olarak gerçekleşmiştir. Bu sektörlerde ki hizmetlerden yararlanan işyerleri içinde sadece eleman talebi hizmeti göze çarpmaktadır.

Eleman talebi hizmeti için mutlaka tüm işyerlerinin İŞKUR'dan faydalandığı diğer sektörler ise Bilgi ve İletişim, Eğitim, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde göze çarpan diğer bir husus da sadece İmalat ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerindeki işyerlerinin İŞKUR'un bütün hizmetlerinden faydalanmış olmalarıdır. İmalat sektöründeki hizmetlerden faydalanan işyerlerinin yüzde 98,5'i eleman talebi hizmetlerinden, yüzde 41,4' ü mevzuat danışmanlığı ve yüzde 14,5 oranında olmak üzere işbaşı eğitim programından faydalanmıştır. Diğer bir sektör olan Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe ki İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranlarının da İmalat sektöründe ki oranlar ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Grafik 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Kocaeli ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Grafik 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

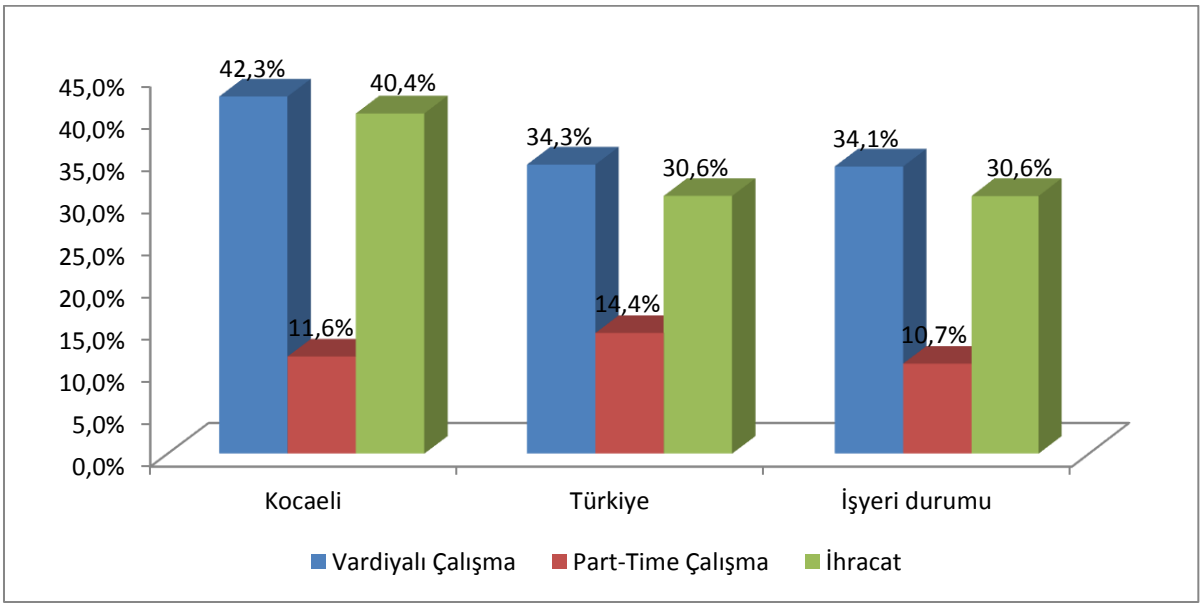

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Kocaeli ilinde ise bu oran yüzde 42,3 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Kocaeli ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 34,1'i vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Bu farklar part-time çalışma yapılan işyerleri için belirgin olmamakla birlikte ihracat yapma durumu için aynı husus söz konusu değildir.

Kocaeli ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri il geneline göre daha yüksek oranda vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapmaktadır.

Mevcut İstihdam

Kocaeli ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Kocaeli ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 196 bin 922 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 158 bin 148 çalışan erkeklerden, 38 bin 775 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	321	27	348
İmalat	108.254	21.693	129.947
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	208	40	248
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	805	173	978
İnşaat	11.564	1.642	13.206
Toptan ve perakende ticaret	12.810	3.327	16.137
Ulaştırma ve depolama	8.003	1.187	9.189
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2.392	1.716	4.107
Bilgi ve iletişim	702	426	1.129
Finans ve sigorta faaliyetleri	37	13	50
Gayrimenkul faaliyetleri	309	161	470
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2.584	947	3.531
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6.861	2.708	9.569
Eğitim	1.240	1.570	2.810
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1.448	2.974	4.422
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	389	69	458
Diğer hizmet faaliyetleri	222	102	324
Genel Toplam	**158.148**	**38.775**	**196.922**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Kocaeli ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Kocaeli ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 68,5 oranında, kadınlarda ise yüzde 55,9 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Erkek ve kadınlarda geriye kalan yüzde 31,5'lik ve yüzde 44,1'lik oranlarda diğer sektörlerde çalışma durumu tespit edilmiştir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 66 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde Eğitim ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

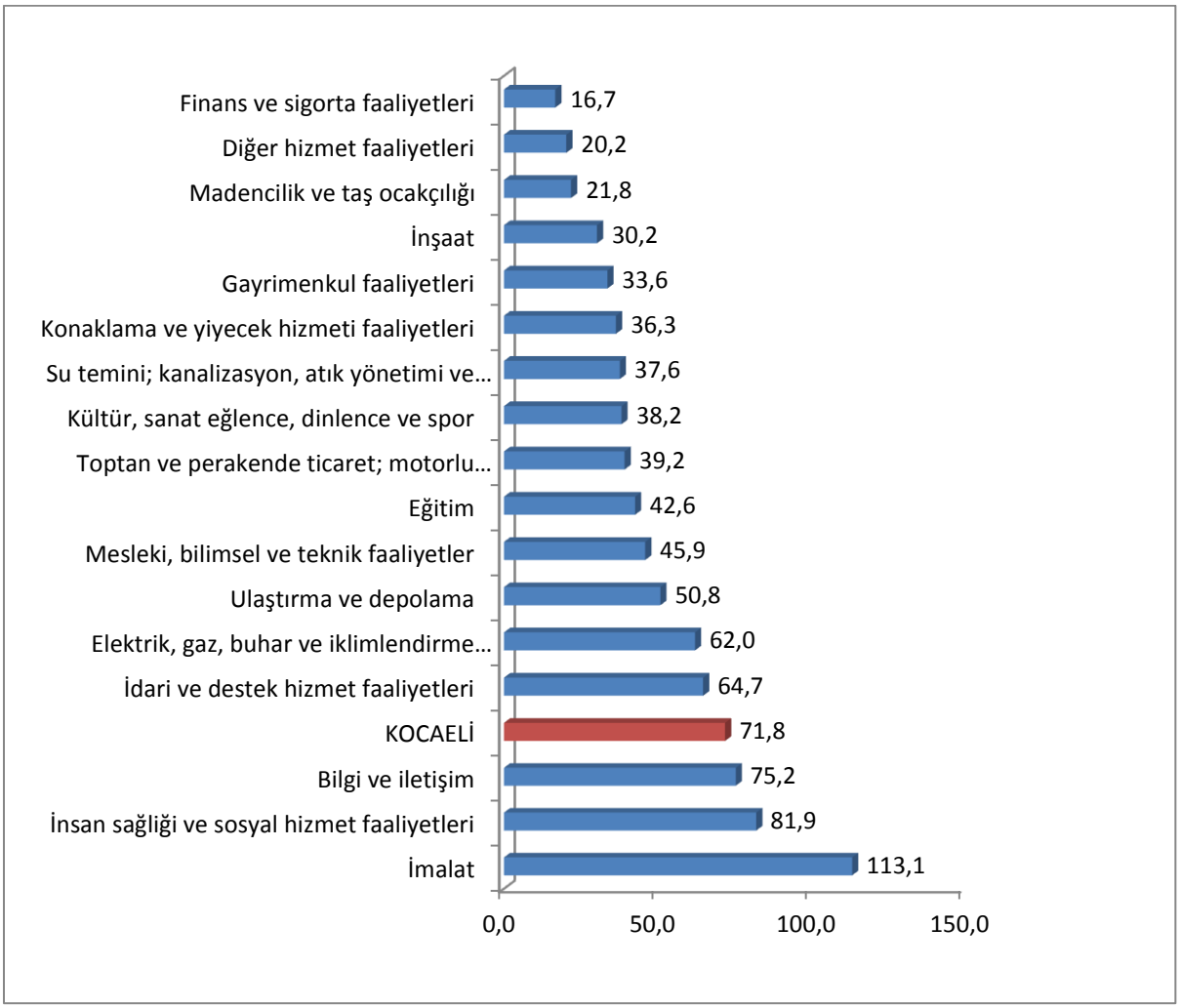

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki Grafik 14'te Kocaeli ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 71,8 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla İmalat sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 113,1; ikinci sırada bulunan İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 81,9 kişi ve üçüncü sırada bulunan Bilgi ve İletişim sektöründe 75,2 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektörünün Kocaeli ili için en yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti. İmalat sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha fazla olması ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün birinci sırada olmasının sebebini oluşturmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	12.017	5.387	17.404
Hizmet ve Satış Elemanları	7.087	2.713	9.801
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	19.785	7.666	27.451
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	385	35	421
Profesyonel Meslek Mensupları	12.070	7.172	19.242
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	33.664	3.860	37.524
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	24.001	3.077	27.077
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	44.587	7.667	52.254
Yöneticiler	4.551	1.197	5.748
Genel Toplam	**158.148**	**38.775**	**196.922**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 26,5'i, erkek çalışanların yüzde 28,2'si ve kadın çalışanların yüzde 19,8'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 19,1 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 72,1 oranında erkeklerin, yüzde 27,9 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Kocaeli ilinin sosyo-ekonomik yapısında ve coğrafi konum itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	13.828	6.182	20.009
5-9	21.772	5.734	27.507
10-14	19.139	6.360	25.499
15-19	17.160	4.434	21.594
20-24	22.874	5.453	28.327
25+	63.375	10.612	73.986
Genel Toplam	**158.148**	**38.775**	**196.922**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı büyüdükçe toplam çalışanlar içerisinde kadınların

oranında azalma meydana gelmesidir. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 30,9'u kadınlardan oluşmaktayken, 5-9 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 20,8; 10-14 yaş için yüzde 24,9 ile biraz daha yüksek olmakla birlikte; 15-19 yaş için yüzde 20,5 olarak gerçekleşmiştir. 20-24 yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 19,2; 25+ yaş için yüzde 14,3 olarak gerçekleşmiştir.

25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı yüzde 16,9'dur. Ancak toplam işyerleri içindeki payı az olmasına rağmen toplam çalışanların yüzde 37,6'sı 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde istihdam edilmektedir.

Tablo 13'de ise Kocaeli ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk iki mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Beden İşçisi (Genel) ve Proses İşçisi mesleği hem toplam çalışanlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk iki mesleği oluşturmaktadır. Kadın çalışanlar arasında ise ilk sırada Temizlik Görevlisi mesleği yer alırken ikinci sırada da Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almaktadır.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Beden İşçisi (Genel)	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Proses İşçisi	Beden İşçisi (Genel)	Proses İşçisi
Şoför-Yük Taşıma	Büro Memuru (Genel)	Metal Mamuller Montaj İşçisi
İstihsal Teknisyeni	Muhasebeci	Şoför-Yük Taşıma
Sevkiyat Görevlisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi	İstihsal Teknisyeni
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Ambalajcı (El İle)	Büro Memuru (Genel)
Kalite Kontrolcü	Paketleme İşçisi	Temizlik Görevlisi
Forklift Operatörü	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Sevkiyat Görevlisi
Büro Memuru (Genel)	Sekreter	Kalite Kontrolcü
Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	Makineci (Dikiş)	Muhasebeci

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanlar içinde en fazla istihdamı barındıran üçüncü meslek Metal Mamuller Montaj İşçisi ve bu mesleği de takip eden diğer meslekler; Şoför-Yük Taşıma, İstihsal Teknisyeni, Büro Memuru (Genel), Temizlik Görevlisi ve Sevkiyat Görevlisi olarak görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Grafik 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

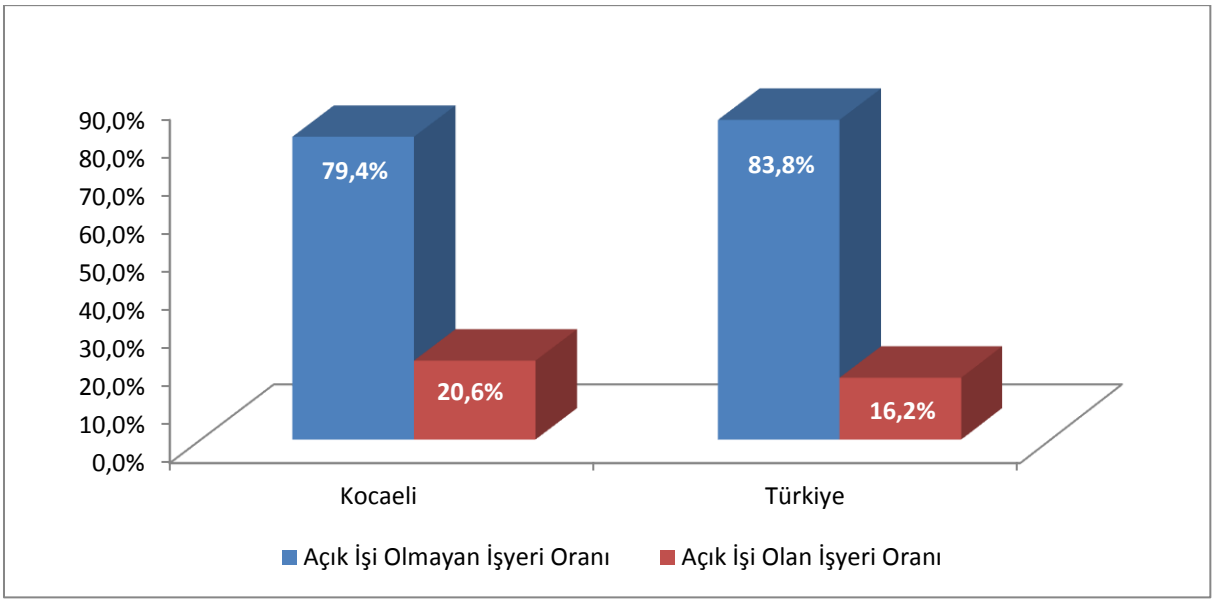

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 20,6'sında açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre yüksek olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Kocaeli ilinde 566 işyerinden 3.185 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	1
İmalat	2.041
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	2
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	7
İnşaat	149
Toptan ve Perakende Ticaret	253
Ulaştırma Ve Depolama	94
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	142
Bilgi ve İletişim	49
Gayrimenkul Faaliyetleri	3
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	106
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	206
Eğitim	16
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	95
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	2
Diğer Hizmet Faaliyetleri	18
Genel Toplam	**3.185**

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 3.185 kişilik açık işin yüzde 64,1'ine tekabül eden 2.041 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleridir.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,4%	7,7%
İmalat	1,5%	23,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,8%	50,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,7%	15,4%
İnşaat	1,1%	11,3%
Toptan ve perakende ticaret	1,5%	23,7%
Ulaştırma ve depolama	1,0%	14,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3,3%	25,7%
Bilgi ve iletişim	4,1%	37,8%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,6%	14,3%

Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2,9%	18,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2,1%	15,6%
Eğitim	0,6%	12,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2,1%	45,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,4%	16,7%
Genel Toplam	**1,6%**	**20,6%**

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Kocaeli ilinde açık iş oranı yüzde 1,6 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Kocaeli ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 984 kişilik dolu kadronun yanında 16 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,1 ile Bilgi ve İletişim sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki her 2 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörünü yüzde 45,3 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü ve yüzde 37,8 ile Bilgi ve iletişim sektörü takip etmektedir.

Grafik 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

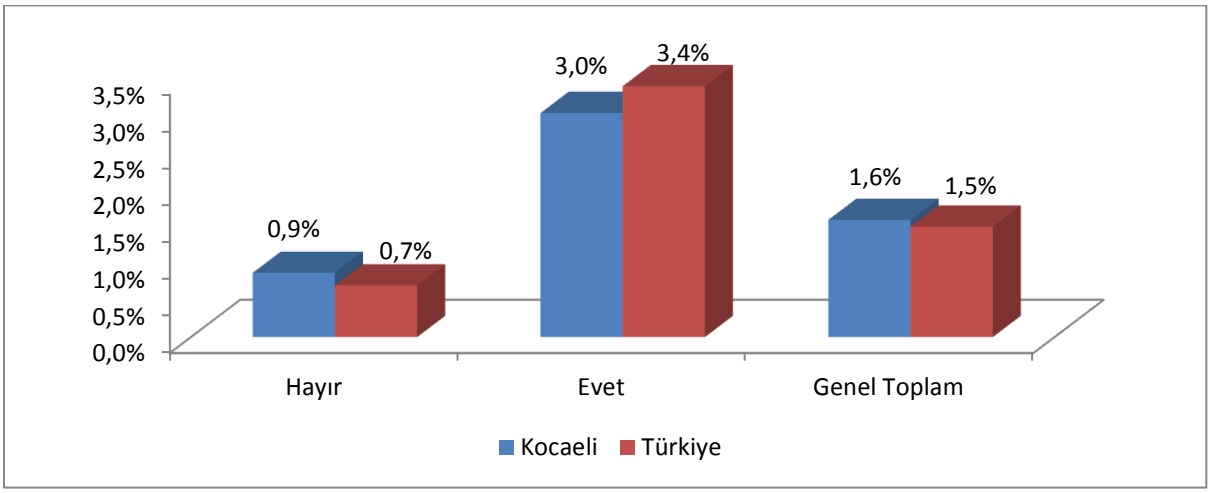

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 3; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,9 olarak gerçekleşmiştir. Kocaeli ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının üzerine çıkmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Grafik 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

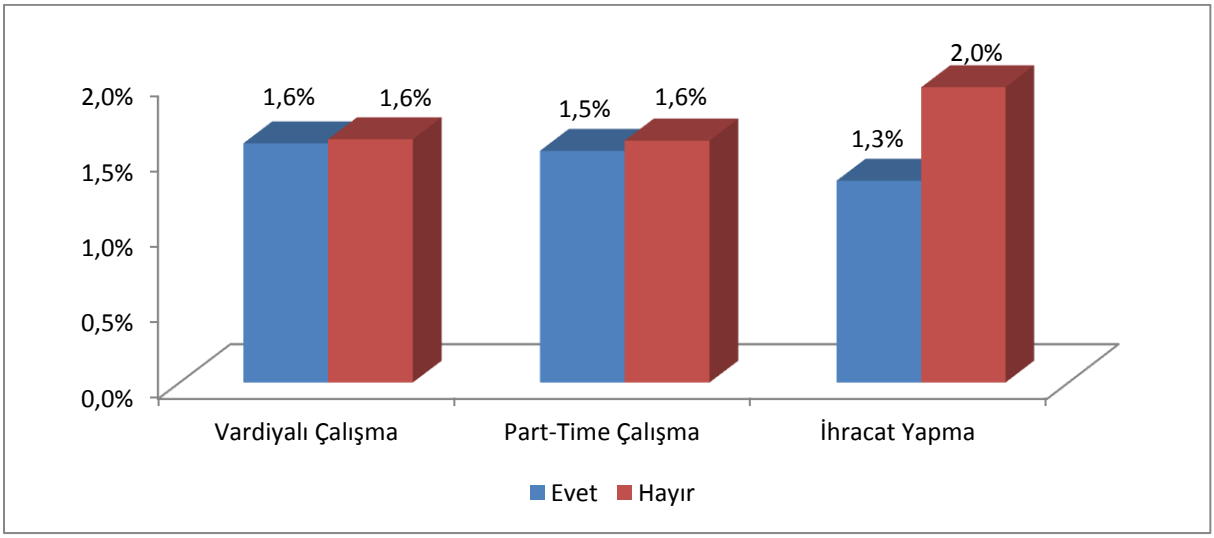

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,6, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde de yüzde 1,6 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 1,5, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,6'dır. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 1,3, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2 olarak tespit edilmiştir.

Grafik 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

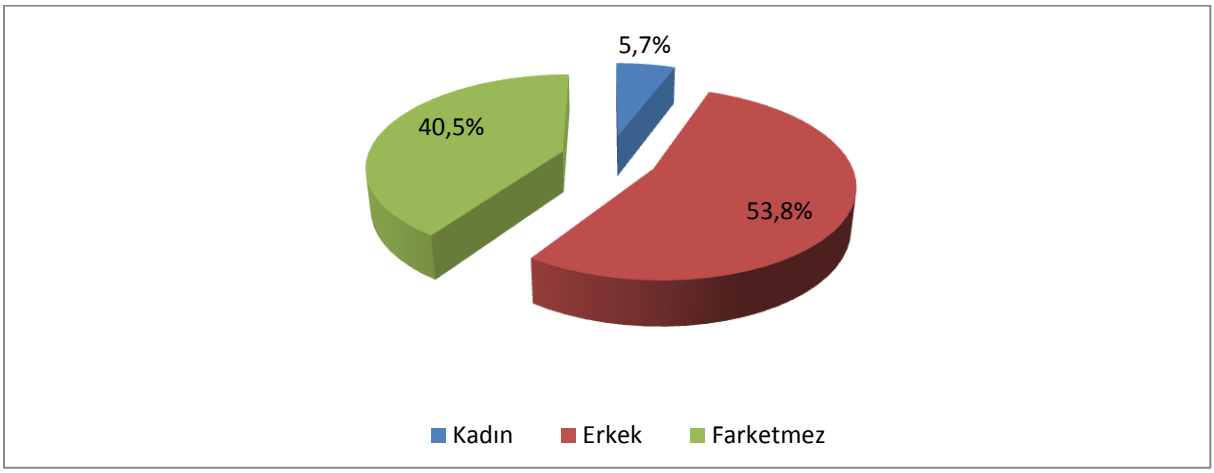

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki Grafik 18'de ise Kocaeli ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 53,8'inde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 5,7 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 40,5 oranında belli bir cinsiyet

tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Grafik 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

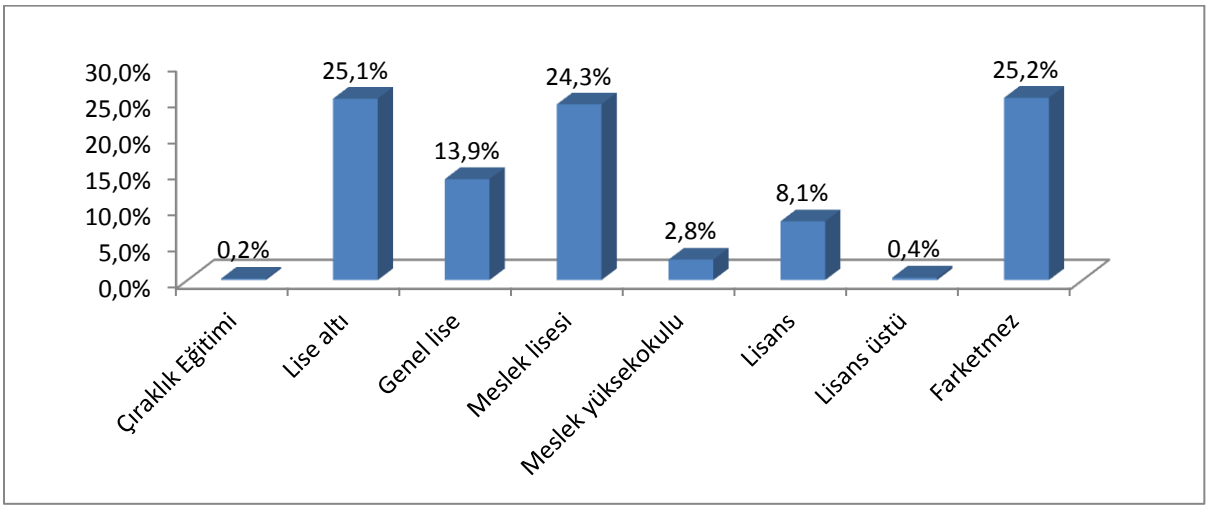

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Kocaeli ilindeki açık işlerin yüzde 25,1'inde işverenler asgari lise altı mezunu işgücü talep etmiştir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise Meslek lisesi seviyesi olarak görülmektedir. Kısaca açık işlerin yaklaşık yarısında genel lise ve üstü seviyesi ön plana çıkmıştır.

Grafik 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

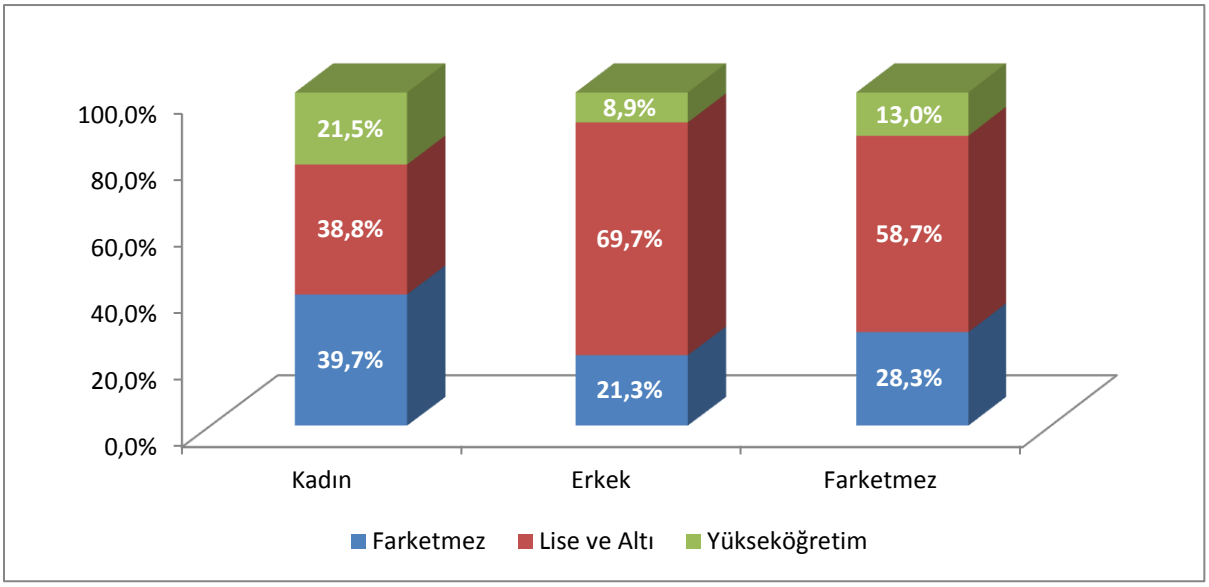

Kaynak: İPA 2016

Grafik 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiş, ayrıca Lise ve altı seviyesinde de kadın işgücü için daha az oranda talepte bulunulmuştur. Bu oranlar da bize gösteriyor ki açık işlerde ki eğitim düzeyi arttıkça kadın işgücüne olan ihtiyaç da aynı düzeyde artmaktadır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; kadınlar da herhangi bir eğitim tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerin, eğitim tercihinde bulunularak verilen açık işlere göre daha fazla olmasıdır.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Kocaeli ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Lise ve Altı	Yükseköğretim	Farketmez
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	100,0%
İmalat	67,2%	9,3%	23,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	50,0%	50,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	71,4%	0,0%	28,6%
İnşaat	62,1%	8,3%	29,5%
Toptan ve perakende ticaret	56,4%	9,0%	34,6%
Ulaştırma ve depolama	48,9%	3,4%	47,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	50,8%	3,8%	45,5%
Bilgi ve iletişim	7,2%	92,8%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	33,3%	66,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	88,5%	11,5%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	64,9%	0,0%	35,1%
Eğitim	12,5%	87,5%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	44,1%	55,9%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	50,0%	0,0%	50,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	93,3%	0,0%	6,7%
Genel Toplam	**63,5%**	**11,3%**	**25,2%**

Kaynak: İPA 2016

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için herhangi bir eğitim tercihinde bulunulmamış talep verilen sadece tek sektör bulunmaktadır. Bu sektör ise, Madencilik ve taş ocakçılığıdır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen ikinci sektör ise Gayrimenkul faaliyetleri sektörü olmuştur.

Yükseköğretim seviyesinde açık iş verilen sektörler içerisinde ilk sırada yüzde 92,8ile Bilgi ve iletişim sektörü bulunmaktadır. Bu sektördeki açık işlerin büyük bir oranında yükseköğretim mezunu seviyesinde talep olması bu sektördeki istihdamın daha çok nitelik gerektiren mesleklerden oluştuğunu göstermektedir. Diğer hizmet faaliyetleri sektöründeki açık işlerin yüzde 93,3'ü gibi bir oranında Lise ve altı eğitim düzeyi talebinde bulunulmuştur.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Bilgi ve iletişim, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Eğitim ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Grafik 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

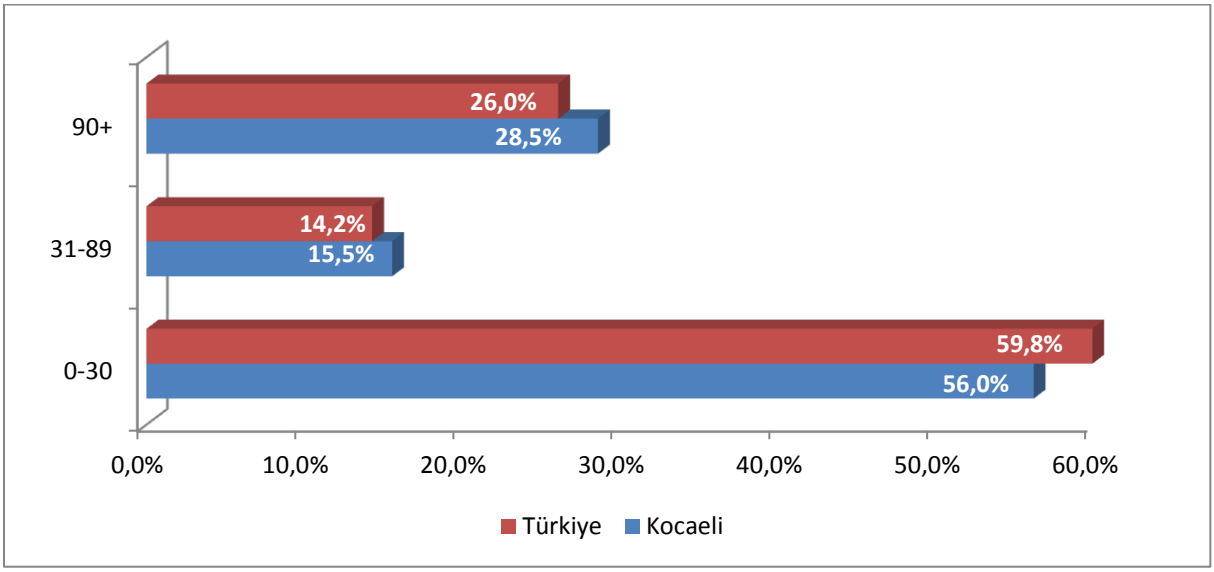

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Kocaeli ilinde açık işlerin yüzde 56'sı 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha düşük olarak tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 15,5'dir. Bu oran Türkiye geneline göre yüksek gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında bu

sefer de Kocaeli'nde gerçekleşen oran Türkiye geneline göre yüksektir. Yani Kocaeli ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha uzun sürede karşılandığı söylenebilir.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
0-30	68,0%	60,4%	48,5%	56,0%
31-89	4,5%	20,0%	11,0%	15,5%
90+	27,5%	19,5%	40,5%	28,5%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 68 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 60,4 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi yüzde 4,5 iken erkeklerde ise yüzde 20 oranında gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde kadınlar erkeklere nazaran daha ön plandadır. Fakat en yüksek oranda herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmamış açık işlerde, yüzde 40,5 oranında gerçekleşmiştir.

Grafik 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

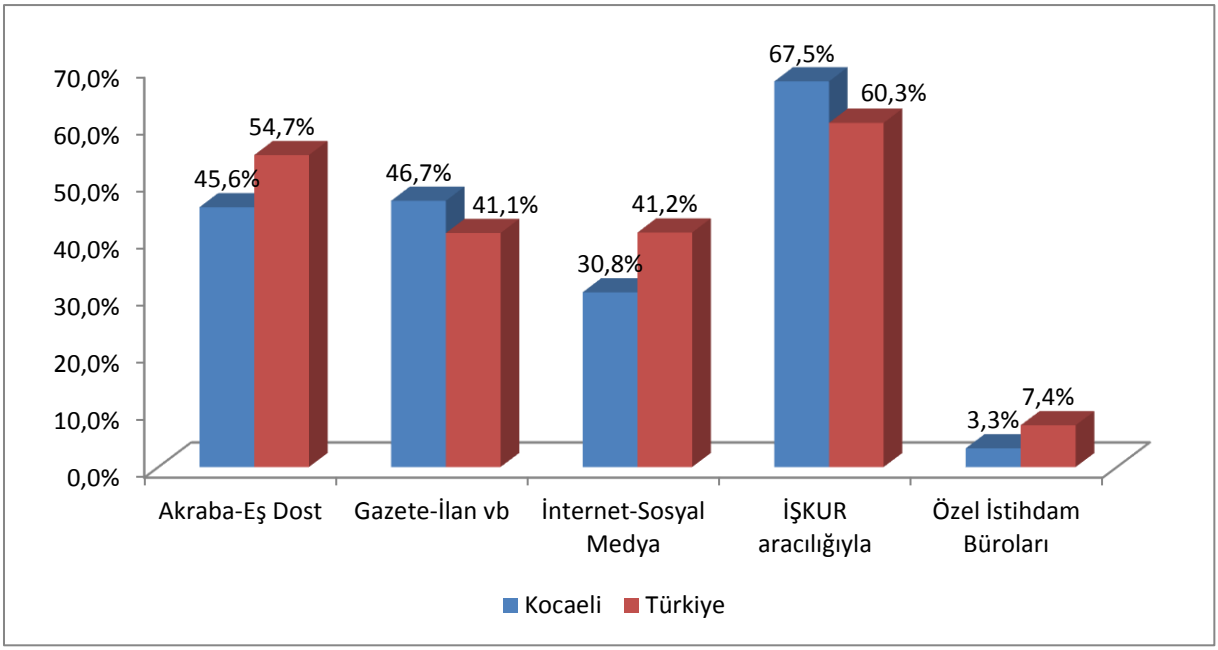

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Grafik 22'de Kocaeli ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Kocaeli ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 67,5 gibi yüksek bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Kocaeli ilinde işverenler daha sonra gazete-ilan vb. arama kanalını kullanmıştır. Akraba-eş dost ve Gazete-ilan vb. arama kanalları da yakın oranlarda gerçekleşmiştir. Akraba-Eş Dost ve İnternet-Sosyal Medya kanalları için Türkiye gerçekleşmelerinin Kocaeli iline göre daha yüksek bir oranda olduğu görülmektedir. Özel istihdam bürolarının kullanılması anlamında da Türkiye geneli için yüzde 7,4 ile Kocaeli iline göre daha yüksek bir oranda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi/Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	15,6%	84,4%	84,4%	84,4%	0,0%
Lise Altı	42,1%	50,6%	26,1%	84,1%	3,1%
Genel Lise	28,6%	50,2%	49,8%	46,7%	0,9%
Meslek Lisesi	64,4%	62,4%	27,7%	87,3%	5,4%
Meslek Yüksekokulu	32,4%	21,8%	35,1%	73,1%	3,5%
Lisans	38,0%	32,3%	62,4%	40,4%	5,7%
Lisansüstü	9,3%	45,2%	36,3%	9,2%	17,7%
Fark etmez	45,0%	32,9%	16,6%	52,3%	1,8%
Genel Toplam	**45,6%**	**46,7%**	**30,8%**	**67,5%**	**3,3%**

Kaynak: İPA 2016

Çıraklık eğitiminde talep verilen açık işlerde özel istihdam büroları hiç kullanılmazken, yüzde 84,4 gibi yüksek oranlarda İŞKUR, Gazete-İlan ve İnternet-Sosyal Medya kanalları kullanılmıştır. Lise altı seviyelerinde yüzde 84,1 oranında İŞKUR aracılığıyla işverenler açık işlerini karşılamaya çalışmışlardır. Özel istihdam büroları özelinde eğitim seviyesi arttıkça daha fazla açık işin bu kanal üzerinden piyasaya sunulduğu bilgisine ulaşılmaktadır. Genel lise talebinde yüzde 0,9; meslek lisesi talebinde yüzde 5,4 lisans talebinde ise yüzde 5,7 oranında özel istihdam büroları arama kanalı olarak kullanılmıştır. Görüldüğü üzere eğitim seviyesi arttıkça oranlar yükselmekteyken lisansüstü seviyesine

gelindiğinde bu oran en yüksek seviyesine ulaşmış ve bu eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin yüzde 17,7'sinde özel istihdam büroları kullanılmıştır. Ancak lisansüstü eğitim seviyesinde en yüksek orana yüzde 45,2'lik oranıyla gazete-ilan vb. arama kanalı kullanılmıştır.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR'u arama kanalı olarak kullanmaktayken özel istihdam büroları en az tercih edilen arama kanalı olmuştur.

Grafik 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Grafik 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

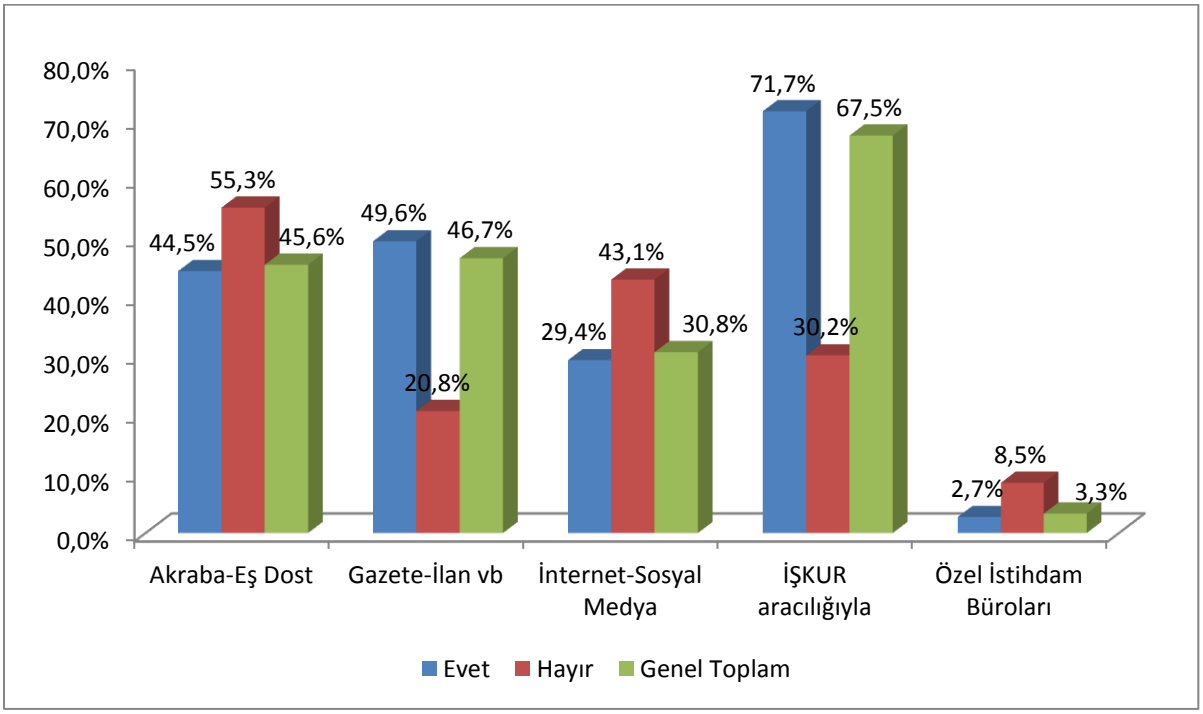

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 71,7 gibi önemli bir oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu oran İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri için yüzde 30,2'de kalmıştır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için özel istihdam bürolarını yüzde 2,7 oranında kullanmışlarken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde özel istihdam bürolarını yüzde 8,5 oranında kullanmışlardır.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	2	1	2	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	1	2	1	2
Takım Çalışması	3	3	3	3	4	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	4	4	5	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	5	5	5	6	5
Proje Tabanlı Çalışma	7	6	6	6	8	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	7	7	7	3	7
Bilgisayar kullanımı	9	8	8	8	7	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	9	10	9	10	9
Yabancı Dil	10	10	9	10	9	10

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Kocaeli ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve daha sonra, Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Proje Tabanlı Çalışma, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Bilgisayar Kullanımı, Satış ve Pazarlama becerisi ile Yabancı Dil gelmektedir.

Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları arama kanalları için ilk sırada değil ikinci sırada yer almıştır. Diğer bütün arama kanalları için bu beceri hep ilk sırada yerini almıştır.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	116
Hizmet Ve Satış Elemanları	249
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	499
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	5
Profesyonel Meslek Mensupları	234
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	716
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	244
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.103
Yöneticiler	17

Genel Toplam	3.185

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 34,6'dır. İkinci sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Kocaeli ili için tespit edilen yüzde 1,6 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 2,5 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler gelmektedir.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,7%
Hizmet ve Satış Elemanları	2,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	1,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	1,2%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1,9%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,9%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	2,1%
Yöneticiler	0,3%
Genel Toplam	**1,6%**

Kaynak: İPA 2016

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Profesyonel Meslek Mensupları, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Yöneticilerdir.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	16,1%	2,7%	3,2%	3,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	14,8%	5,7%	9,7%	7,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	17,5%	10,9%	21,8%	15,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	2,3%	0,1%	0,0%	0,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	18,5%	3,3%	11,2%	7,4%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1,1%	32,2%	12,6%	22,5%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5,2%	10,8%	3,8%	7,7%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	23,9%	34,1%	36,9%	34,6%
Yöneticiler	0,6%	0,3%	0,8%	0,5%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 23,9 oranında Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar; yüzde 18,5 oranında Profesyonel Meslek Mensupları; yüzde 17,5 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve yüzde 16,1 oranında ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise daha fazla meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda kadın işgücü tercihinde bulunulan açık işlerde yüzde 1,1 oranında talepte bulunurken, erkek işgücü taleplerinde ise yüzde 32,2'si bu meslek grubunda verilmiştir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan yüzde 36,9 ile Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu, "fark etmez" tercihinde en fazla orana sahip iken, Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda ise "fark etmez" seçeneğini hiç tercih edilmemiştir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları olmuştur.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve

Tecrübe, ikinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmiştir. Daha sonra ise Bilgisayar kullanımı ve Yabancı Dil becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, daha sonra Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile İletişim ve İfade Yeteneği becerileri önemlidir.

Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarında Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensupları ise İlk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmekte olup İletişim ve İfade Yeteneği ikinci sırada yerini almıştır.

Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında ilk iki öncelik değişmemektedir. Yöneticiler meslek grubunda ise ilk sıralamada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe yer alırken ikinci sırada Proje Tabanlı Çalışma yer almıştır.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceriler	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet Ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	Yöneticiler	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	2	3	1	1	1	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	1	1	8	2	2	2	9	2
Takım Çalışması	7	4	3	2	3	3	3	3	5	3
İletişim ve İfade Yeteneği	5	3	4		2	5	5	4	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	8	5	5		7	4	4	5	3	5
Proje Tabanlı Çalışma	10	7	6		4	6	10	7	2	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	8	9		6	7	8	6	8	7
Bilgisayar kullanımı	3	9	8		5	8	9	8	6	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	6	7		10		6	9		9
Yabancı Dil	4	10	10		9		7		7	10

Kaynak: İPA 2016

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	31,4%	19,1%	15,5%	76,3%	3,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	45,2%	41,0%	32,7%	70,6%	4,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	42,8%	54,4%	29,1%	69,8%	3,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	27,7%	22,5%	68,4%	34,0%	4,9%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	56,2%	42,4%	18,4%	78,2%	5,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	37,4%	39,4%	36,9%	75,1%	4,3%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	47,3%	57,8%	31,0%	64,5%	1,2%
Yöneticiler	19,2%	6,2%	62,5%	12,6%	18,6%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 78,2'si İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan üç arama kanalı mevcuttur. Bunlardan birisi İŞKUR diğeri İnternet-Sosyal Medya ve üçüncü olarak da Akraba-Eş Dosttur. Akraba-Eş Dostun en çok kullanıldığı meslek grubu sadece Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bu meslek grubunda açık işlerin tamamı Akraba-Eş Dosta iletilmiştir. Profesyonel Meslek Mensupları ile Yöneticiler meslek gruplarında ise İnternet-Sosyal Medya en çok kullanılan arama kanalı olmuştur. Ayrıca geriye kalan diğer meslek gruplarında da en fazla oranda İŞKUR 'un olduğu dikkati çekmektedir.

Tablo 25: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	Takım Çalışması	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Proje Tabanlı Çalışma	İletişim ve İfade Yeteneği	Bilgisayar kullanımı	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	Yabancı Dil
Beden İşçisi (Genel)	3	2	1	4	6	5	8	7	9
Otomotiv Montaj İşçisi	1	2	3						
Makine Montaj İşçisi	3	2	1						
Proses İşçisi	2	3	1	5		4		6	
Makineci (Dikiş)	1	4	2	5		3		6	
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	2	4	1	3		5			
Gaz Altı Kaynakçısı	1	3	2	6	4	5			
Otomotiv Boya İşçisi	1	2	3						
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	2	3	1			4			
Kalite Kontrolcü	1	2	3	4	5	6	7		

Kaynak: İPA 2016

Tablo 25'te Kocaeli ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik yer almaktadır. Otomotiv Montaj İşçisi mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir. Makine Montaj İşçisi mesleği için ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Takım Çalışması ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri ilk üç önceliği mevcuttur. Proses İşçisi mesleği için de Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerilerin başında yer almaktadır.

Makineci (Dikiş) mesleğinde ise istenen becerilerde ilk sırayı Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi almaktadır. İkinci sıradaki beceri önceliği ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak yerini almıştır.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Hemşire	Makine Montaj İşçisi	Otomotiv Montaj İşçisi
Temizlik Görevlisi	Gaz Altı Kaynakçısı	Makine Montaj İşçisi
Ön Muhasebeci	Proses İşçisi	Makineci (Dikiş)
Satış Danışmanı	Plastik Mamuller Montaj İşçisi	Proses İşçisi
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Forklift Operatörü	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma	Plastik Mamuller Montaj İşçisi
Sekreter	Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	Gaz Altı Kaynakçısı
Kasiyer	İstihsal Teknisyeni	Otomotiv Boya İşçisi
Güzellik Hizmetleri Elemanı/Estetisyen	Mekanik Bakım Onarımcısı	Forklift Operatörü

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Otomotiv Montaj İşçisi, Makine Montaj İşçisi, Makineci (Dikiş), Proses İşçisi, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Plastik Mamuller Montaj İşçisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Otomotiv Boya İşçisi ve Forklift Operatörüdür.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Makineci (Dikiş), Hemşire, Temizlik Görevlisi, Ön Muhasebeci, Satış Danışmanı, Ortacı/Ayakçı (Tekstil), Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Sekreter, Kasiyer ve Güzellik Hizmetleri Elemanı/Estetisyendir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Beden İşçisi (Genel), Makine Montaj İşçisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Proses İşçisi, Plastik Mamuller Montaj İşçisi, Forklift

Operatörü, Şoför-Yük Taşıma, Pres Tezgahı Operatörü (Kesim), İstihsal Teknisyeni ve Mekanik Bakım Onarımcısı meslekleridir.

Tablo 27: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	2	2
Takım Çalışması	3	3	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	5	5	5
Proje Tabanlı Çalışma	8	6	6	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	7	8	7
Bilgisayar kullanımı	7	9	7	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	8	9	9
Yabancı Dil	10	10	10	10

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk beş sırada farklılık göstermemektedir. Kadınlarda altıncı öncelik Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) iken, erkeklerde altıncı öncelik Proje Tabanlı Çalışma olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise altıncı öncelik Proje Tabanlı Çalışma, yedinci öncelik de Bilgisayar kullanımı becerisi olarak görülmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Kocaeli ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Grafik 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

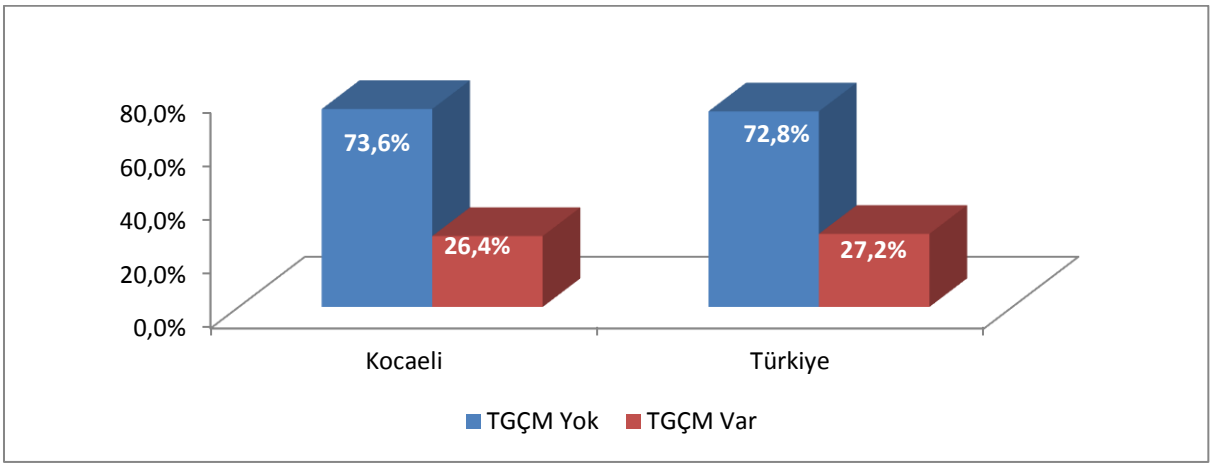

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Kocaeli ilinde ise 20+ istihdamlı 2 bin 743 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 723 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 26,4 ile Kocaeli ilinin eleman temininde ülke genelinden daha az güçlük çektiği görülmektedir.

Grafik 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

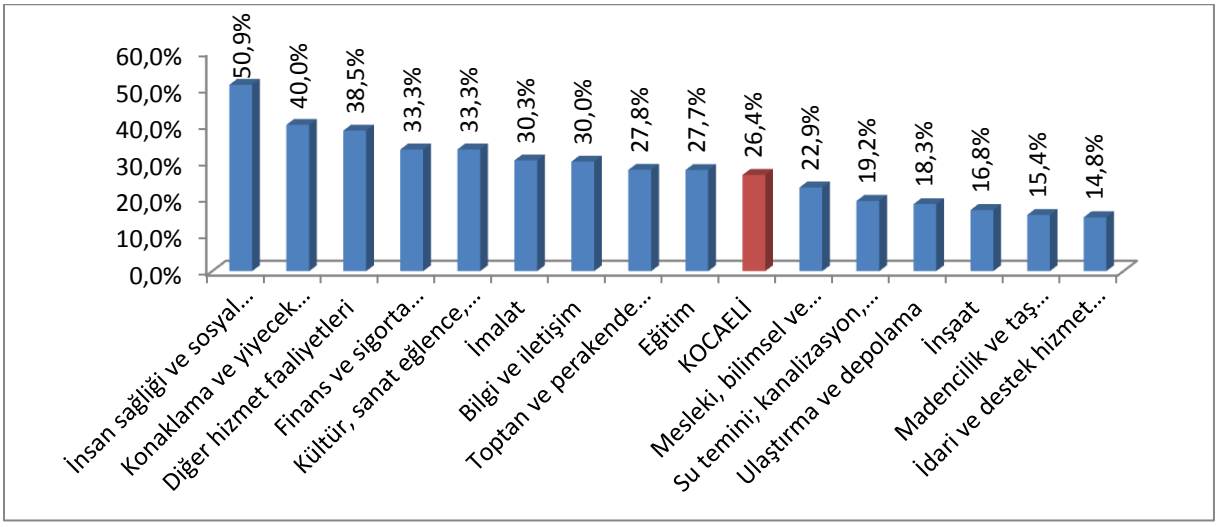

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut

işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü gibi Kocaeli ilinde işyeri sayısının yüksek olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sırada yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
Madencilik ve taş ocakçılığı	2
İmalat	1.758
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	8
İnşaat	304
Toptan ve perakende ticaret	330
Ulaştırma ve depolama	126
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	154
Bilgi ve iletişim	12
Finans ve sigorta faaliyetleri	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	93
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	105
Eğitim	54
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	83
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	5
Diğer hizmet faaliyetleri	15
Genel Toplam	**3.051**

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde 3 bin 51 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İnşaat sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Kocaeli ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 78,4 'ünü oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Kocaeli ilinde toplam çalışanların yüzde 80,9 'u bu sektörlerde çalışmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Grafik 26: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

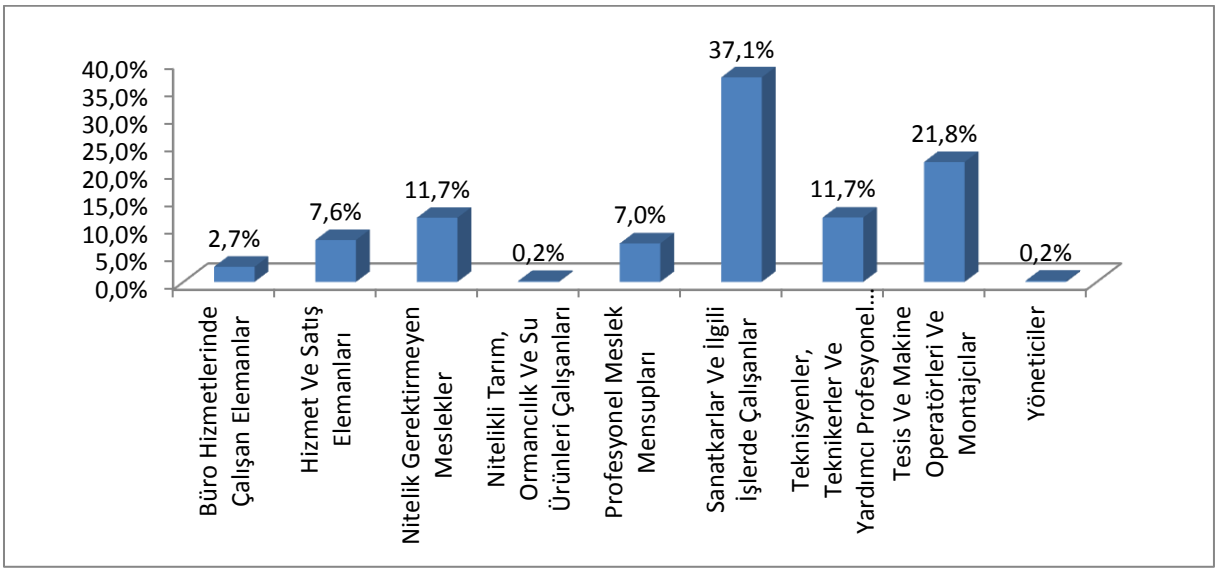

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok bin 132 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 37,1'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek ikinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Kocaeli ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer Grafikde araştırma sonuçları göstermektedir ki Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu hem ülke geneli hem de Kocaeli ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 29: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

Meslekler	TGÇM Dağılımı
Beden İşçisi (Genel)	7,7%
Mekanik Bakım Onarımcısı	3,8%
Gaz Altı Kaynakçısı	3,6%
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	3,4%
Makineci (Dikiş)	2,3%
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	2,2%
Şoför-Yük Taşıma	1,9%
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	1,6%
Garson (Servis Elemanı)	1,6%
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	1,4%

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 234 kişi ile Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 116 kişi ile Mekanik Bakım Onarımcısı, 109 kişi ile Gaz Altı Kaynakçısı meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı, Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı), olmak üzere toplam dört mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Kocaeli ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Makineci (Dikiş) ve Plastik Mamuller Montaj İşçisi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Grafik 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

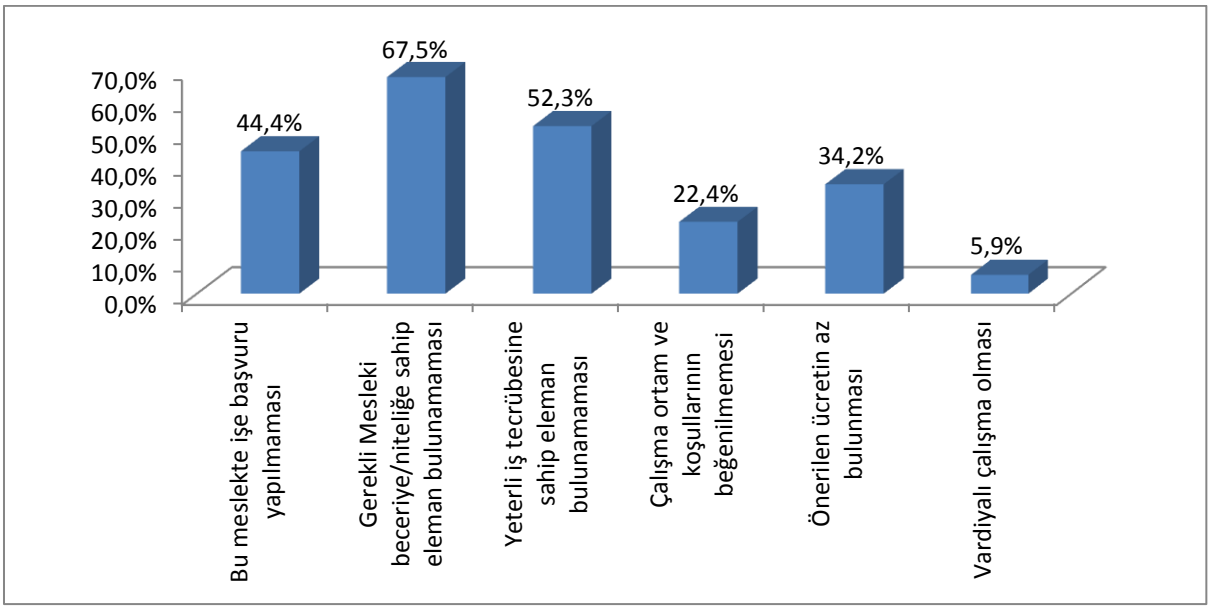

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif

işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Grafik 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

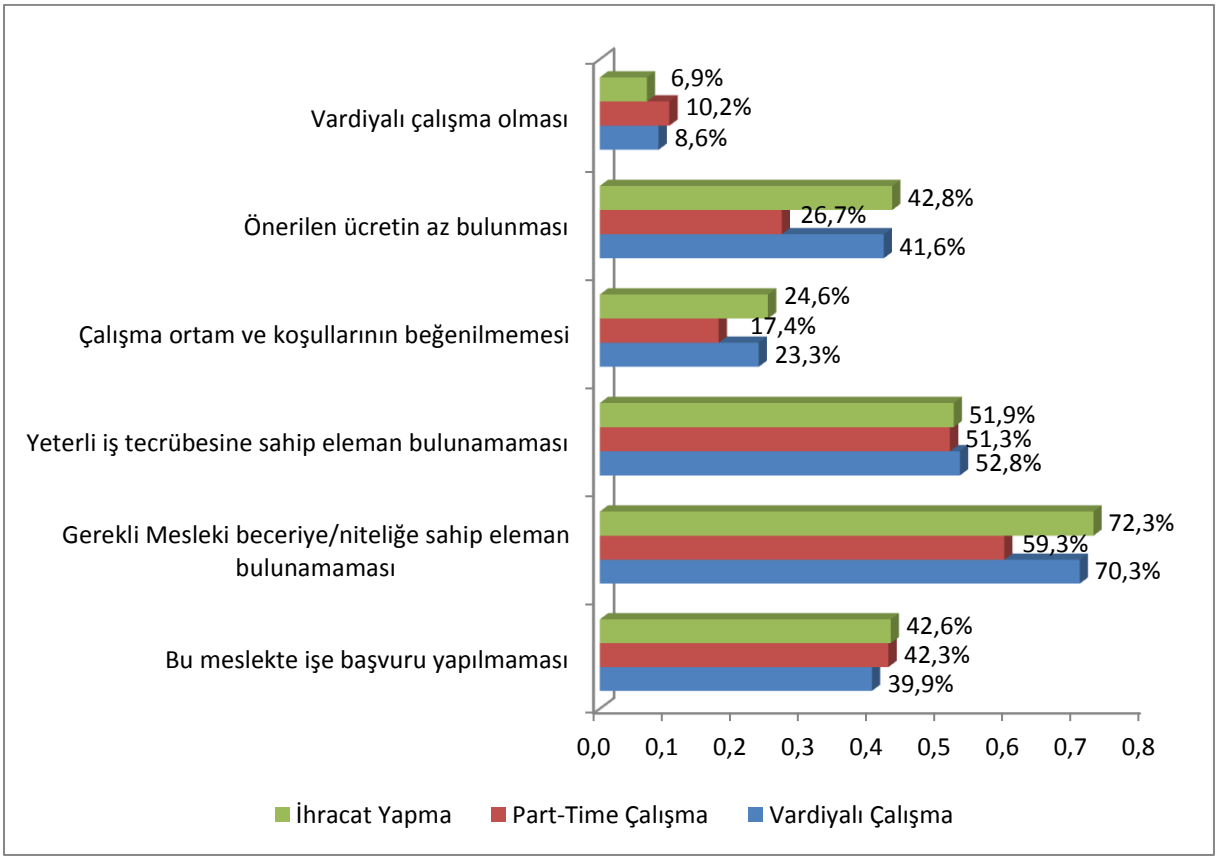

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu nedene ilişkin oranının yüzde 72,3 olarak hesaplanması ile biraz daha belirgindir. Ayrıca Kocaeli ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 30: Meslek Grubuna Göre TGÇM Nedenleri

Meslek Grupları	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	50,3%	44,8%	37,9%	31,2%	9,1%	5,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	55,1%	60,2%	38,4%	19,5%	20,3%	6,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	53,9%	29,2%	11,0%	35,1%	69,8%	12,9%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	40,0%	20,0%	60,0%	60,0%	60,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	46,8%	68,6%	54,8%	20,2%	33,5%	0,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	43,4%	75,1%	62,4%	20,4%	31,3%	6,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	42,7%	76,8%	54,7%	12,6%	26,4%	5,2%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	37,0%	75,2%	62,0%	25,0%	32,2%	2,7%
Yöneticiler	33,4%	100,0%	16,6%	0,0%	33,4%	0,0%
Genel Toplam	**44,4%**	**67,5%**	**52,3%**	**22,4%**	**34,2%**	**5,9%**

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, dokuz meslek grubundan altı tanesi için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir. Bunun yanı sıra Yöneticiler meslek grubu için de eleman temininde güçlük çekme nedenlerinin ilk sırasında yüzde yüzlük oranı ile Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması tercih edilmiştir.

Tablo 31: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Beden İşçisi (Genel)	38,9%	35,4%	9,8%	41,1%	91,6%	10,3%
Mekanik Bakım Onarımcısı	8,0%	91,9%	84,8%	4,4%	21,6%	0,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	16,3%	77,8%	63,3%	25,8%	56,5%	0,9%
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	1,0%	83,9%	76,9%	29,1%	18,1%	0,0%
Makineci (Dikiş)	77,9%	47,6%	37,4%	15,0%	18,0%	0,0%
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	60,0%	84,6%	63,1%	18,5%	32,3%	1,5%
Şoför-Yük Taşıma	16,9%	73,7%	54,5%	49,4%	34,3%	1,8%
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	21,3%	95,8%	81,2%	0,0%	12,5%	2,1%
Garson (Servis Elemanı)	53,6%	79,9%	48,8%	4,4%	4,4%	8,9%
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	24,0%	76,0%	76,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Mekanik Bakım Onarımcısı, Gaz Altı Kaynakçısı, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Cnc Torna Tezgahı Operatörü, Şoför-Yük Taşıma, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Garson (Servis Elemanı) ve Plastik Mamuller Montaj İşçisi meslekleri olmak üzere toplam on meslekten sekiz tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Diğer yandan Beden İşçisi (Genel) mesleğinin temininde güçlük çekilmesinin nedenleri arasında Önerilen Ücretin Az Bulunması nedeni söz konusu meslekte en yüksek orana sahip olup bu haliyle diğer mesleklerin nedenlerinden farklılık göstermektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü

Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Kocaeli ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kocaeli ilinde işverenlerin yüzde 19,9 'u istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, Kocaeli'nde yüzde 2,2 olacağı yönünde cevap verirken ülke genelinde yüzde 3,6 olarak öngörülmüştür.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artacak	Azalacak	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Madencilik ve taş ocakçılığı	7,7%	0,0%	46,2%	46,2%
İmalat	21,0%	1,7%	30,5%	46,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	25,0%	0,0%	25,0%	50,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	11,5%	0,0%	53,8%	34,6%
İnşaat	18,6%	1,8%	23,5%	56,2%
Toptan ve perakende ticaret	20,2%	2,3%	39,6%	37,9%
Ulaştırma ve depolama	15,4%	4,7%	29,6%	50,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	22,9%	3,8%	32,4%	40,9%
Bilgi ve iletişim	23,3%	0,0%	38,9%	37,8%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	14,3%	0,0%	64,3%	21,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	20,1%	4,3%	31,5%	44,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	14,8%	2,2%	31,9%	51,0%
Eğitim	23,1%	6,2%	41,5%	29,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	30,2%	0,0%	32,1%	37,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	8,3%	0,0%	66,7%	25,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	30,8%	0,0%	38,5%	30,8%
Genel Toplam	19,9%	2,2%	31,9%	46,0%

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Diğer hizmet faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile Elektrik, gaz, buhar ve

iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde olduğu görülmektedir. Özellikle Diğer hizmet faaliyetleri ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerindeki mevcut işyerlerinin yaklaşık üçte birinin istihdamın artacağı yönünde tahminde bulunması, bu sektörlerin önümüzdeki yıl Kocaeli 'de işgücü piyasasında önemli ölçüde dalgalanmalar oluşturabileceğini göstermektedir.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan üçte iki orandaki işverenin gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamış olmamalarıdır.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	0,7%
İmalat	3.004	2,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	0,4%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	15	1,5%
İnşaat	962	7,3%
Toptan ve perakende ticaret	346	2,1%
Ulaştırma ve depolama	275	3,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	181	4,4%
Bilgi ve iletişim	40	3,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	8	1,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	98	2,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	611	6,4%
Eğitim	77	2,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	75	1,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	0,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	23	7,2%
Genel Toplam	**5.721**	**2,9%**

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Kocaeli 'de ise bu oran, yüzde 2,9 olup ülke geneli ile benzerlik göstermektedir.

Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü dışındaki tüm sektörlerde artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha fazla İmalat sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki Kocaeli 'de beklenen 5 bin 721 kişilik istihdam artışının yarısından fazlasının bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir. Öyle ki en yüksek net istihdam değişim oranı, İnşaat sektörüne ait iken İmalat sektörü sıralamada daha alt sıralarda yer almakla beraber en düşük net istihdam değişim oranının Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerine ait olduğu görülmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	672	3,9%
Hizmet Ve Satış Elemanları	409	4,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	596	2,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	12	2,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	255	1,3%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.508	4,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	350	1,3%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.924	3,7%
Yöneticiler	-4	-0,1%
Genel Toplam	**5.721**	**2,9%**

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Kocaeli ilinde de ise ilk sırada Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu yer alırken sayısal olarak en çok artış, sırasıyla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gruplarında beklenmektedir. Bu üç meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Kocaeli ilinde beklenen tüm artışın yüzde 71,7 ‘sini oluşturmaktadır.

En az artış beklentisi ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ile Yöneticiler meslek grupları olup tüm artışın yalnızca yüzde 0,1’ini oluşturmaktadırlar.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, Hizmet Ve Satış Elemanları ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarını ilk sıralara yükseltmektedir.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Proses İşçisi	Makine Teknikeri
Lojistik Elemanı	Ütücü (El İle)
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	Beden İşçisi (Temizlik)
Beden İşçisi (Genel)	Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Bilgisayarlı Makine (Cnc Operatörü)
Gaz Altı Kaynakçısı	Büro Memuru (Genel)
Şoför-Yük Taşıma	Çapakçı
Beden İşçisi (İnşaat)	Ferforje Demir Ustası
Bisküvi İmalat İşçisi	Halkla İlişkiler Görevlisi
Kauçuk Kalandır Makinesi Operatörü	Fen Bilgisi Öğretmeni-İlköğretim

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Proses İşçisi, Lojistik Elemanı, Plastik Mamuller Montaj İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı meslekleri olup, Makine Teknikeri, Ütücü (El İle), Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı, Şoför-Yük Taşıma ve Beden İşçisi (İnşaat) meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Kocaeli ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra Kocaeli ilinde istihdam artışı beklenen Gaz Altı Kaynakçısı mesleği ile Şoför-Yük Taşıma meslekleri, Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinde de istihdam artışı beklenen ilk on meslek içerisinde yer almaktadır. Bu minvalde hem Kocaeli ili için hem de ülke geneli için bu mesleklerde daha fazla istihdam sağlanacağı öngörülmektedir.

Grafik 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

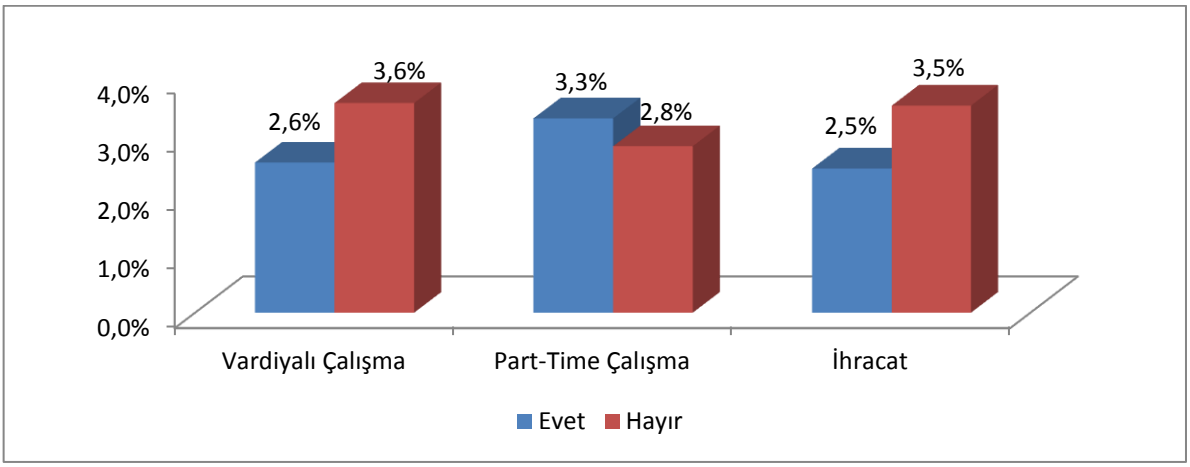

Kaynak: İPA 2016

Kocaeli ili için yüzde 2,9 olan net istihdam değişim oranı, bu üç özelliğe sahip işyerlerinin part-time çalışma hariç iki türünde de daha düşük olarak hesaplanmaktadır. Bu da vardiyalı çalışma veya ihracat yapan işverenlerin önümüzde ki dönem, bu iki özelliğe de sahip olmayan işverenlere nazaran daha düşük istihdam artışı beklediğini göstermektedir.

Bu sonuç, Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerleri için de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, daha düşük olarak hesaplanmıştır.

Grafik 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

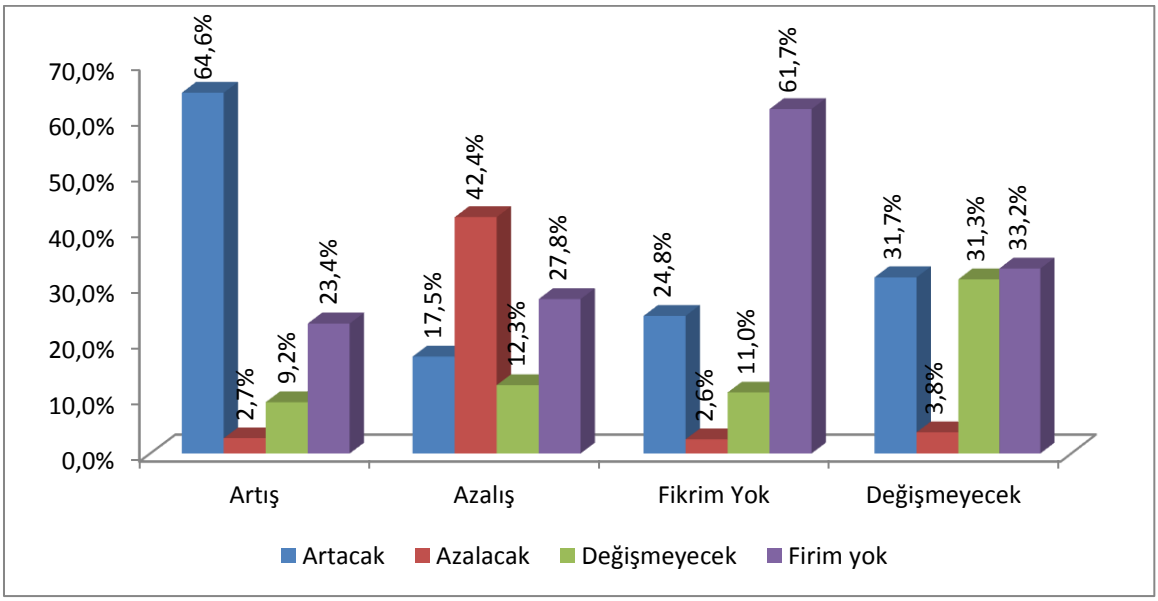

Kaynak: İPA 2016

Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 19,9'unu oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 64,6 'sının beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken yüzde 2,7'si ise azalış beklediği görülmektedir. Buradan işverenlerin yüzde 2,7'sinin önümüzdeki dönemde istihdam artışı beklerken uzun vadede azalış beklemekte oldukları anlaşılmaktadır.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 2,2'sini oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 42,4' ü beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 17,5'i beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 31,9 'unu oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 31,3'lük kısmı ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 46'lık kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 61,7'si uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

Kocaeli İli İşgücü Piyasası Analizi raporu, temel yaklaşım olarak işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmayı hedef almaktadır.

Talep Araştırması, Türkiye de sanayinin başkenti olarak nitelendirilen Kocaeli ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, Talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir.

Araştırmada en önemli kısıtlardan biri de işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Türk Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksiklikler nedeniyle bu meslekler sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkân sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırma olup, zengin bir veri tabanına sahiptir.

İlin işgücü piyasası ile ilgili genel bir fotoğrafını çekebilmek için işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranlarına cinsiyet, eğitim durumu, yaş gibi göstergeler ışığında incelemek gerekmektedir. Bu tür inceleme için Kocaeli iline ait çok veri olmamakla beraber TÜİK' in Hanehalkı İşgücü Anketlerinde elde ettiği verileri kullanmaktayız. İlde ki işsizlik oranı 2013 yılı itibariyle %10,1, işgücüne katılım oranı %54,8 ve istihdam oranı %49,2'dir. İlin işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı yıllar içerisinde devamlı artarken, işsizlik oranı da yıllar içerisinde azalış göstermektedir.

İlde İŞKUR' a kayıtlı olan işsizlerin mesleki dağılımına bakıldığında, ilk sıralarda nitelik gerektirmeyen mesleklerin yer aldığı olduğu görülmektedir.

Bu noktada karşımıza çıkan en önemli sorun bireylere nitelik kazandıracak bir temel mesleki eğitimin yetersizliğidir. Bireylerin geleceğe daha umutlu bakabilmeleri ve gerekli mesleki özgüveni kazanmaları, hem de işletmelerin profesyonel bir altyapıya kavuşmaları için mesleki eğitime daha fazla önem vermek ve eğitim için gerekli iyileştirme ve teşviklerin biran önce hayata geçirilmesi gerekmektedir. Hem okuldaki eğitimi geliştirmek, hem de yaşam içi eğitimi yaygınlaştırıp derinleştirmek gerekiyor.

İşe yerleştirme ve açık iş rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır.

Kocaeli ilinde kurum tarafından 2015 yılında aktif işgücü programları kapsamında bin 375 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 6 bin 152 kişi katılmıştır.

Mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir.

İşgücü talebi açısından bakıldığında Kocaeli ili özelinde imalat sektörünü hem işyeri sayısı, hem çalışan sayısı, hem kadın çalışan sayısı artışı anlamında ağırlıklı bir yere sahip olduğu açıkça görülmektedir. Kocaeli ilinde bir işyerine ortalama 72 çalışan düşmektedir. Bu ortalamayı İmalat, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim sektörleri geçmektedir.

Araştırma kapsamında Kocaeli ilinde çalışanların yüzde 19,7' si kadın çalışanlardır. Kadın çalışanlar İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Eğitim sektöründe çalışanların yarısından fazlasını karşılamaktadır. Bu sektörler daha yüksek eğitim seviyesi gerektiren işyerleridir. Bu tezimizi Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunun çalışanlarının yüzde 37,3' ünün ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunun yüzde 31'inin kadın çalışan olması desteklemektedir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Kocaeli ilinde ancak daha yüksek eğitim seviyesine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Kocaeli ilindeki işyerlerinin yarıdan fazlası İŞKUR hizmetlerinden yararlandığını belirtmiştir. Türkiye genelinde bu oran yüzde 50,9'dur. İŞKUR son zamanlarda aktif piyasa içerisinde yer almakta olup, işverenlerimize özellikle eleman bulma açısından ve mevzuat danışmanlığı açısından yardımcı olmaktadır.

Kısmi çalışanı olan işyerlerinin Kocaeli deki oranı 10,7, vardiyalı işçi çalıştıran işyerlerinin oranı 34,1 ve yurt dışına satış yapan işyerlerinin oranı da 30,6'dır.

Kocaeli ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 11,6'sı Kısmi çalışma uygulayan, işyerlerinin yüzde 42,3'si vardiyalı çalışma yapan ve işyerlerinin yüzde 40,4'ü de ihracat yaptıklarını belirtmişlerdir.

Kocaeli ilinde ki işyerlerinin yüzde 20,6'sı açık işi olduğunu belirtmiştir. Bu oran 2015 yılında 21,3'dür. Bu oranın düşmesinde 2015 yılı raporu sonucuna göre İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu'nca onaylanan kursların başta İŞKUR'umu olmak üzere ilimizde iş arayanlara yönelik eğitimlerin artması olmuştur. Türkiye genelinde ki işyerlerinin yüzde 16,2'si açık işi olduğunu da belirtmiştir. Açık işi veren işyerlerinin sektörler içindeki dağılımda ise işyeri sayısı ya da çalışan sayısı

etkili olmadığı görülmektedir. Bu netice de Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı (yüzde 50) ve Bilgi ve iletişim (yüzde 37,8) olduğu görülmektedir.

İşgücü piyasası analizlerinde temel göstergelerden birisi olan açık iş oranı yüksek olan sektörlerin ağırlıklı sektörlere ek olarak büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek yanlış olmayacaktır. Kocaeli ilinin açık iş oranı 2015 yılında yüzde 2,1 iken 2014 yılında bu oran 1,6 olmuştur. Türkiye genelinin açık iş oranı ise 1,5'dir. Açık işlerin dağılımın da söz sahibi sektörler işyeri sayısında ve çalışan sayısında olduğu gibi İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleridir. Sektörlerdeki açık iş oranına baktığımızda ise Bilgi ve iletişim sektörünün yüzde 4,1, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörünün yüzde 3,3 ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörünün oranı ise yüzde 2,9'dur. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin kısa vadede bu sektörlerin ihtiyaçlarına göre belirlenmesi olumlu sonuçlar doğuracaktır. Bunun yanı sıra finans ve sigorta faaliyetleri sektörünün de duraklamada olduğu fark edilmektedir. Düzenlenecek işgücü yetiştirme faaliyetlerinin bu duraklamayı da göz önüne alması gerekmektedir.

Açık işlerin arama kanalı olarak öncelik olarak İŞKUR aracılığı, Gazete-ilan vb. ve Akraba-Eş, Dost aracılığı tercih edilmektedir.

İşverenler açık işlerin karşılanmasında talep ettikleri eğitim durumları ise lise altı yüzde 25,1, Meslek Lisesi yüzde 24,3, Genel lise yüzde 13,9 ile Meslek Yüksek Okulu, Lisans ve Lisansüstü eğitimliler toplamda yüzde 11,3 olarak sıralamışlardır. İşverenler ayrıca yüzde 25,2 oranın da eğitim durumu fark etmez seçeneğini uygun görmüşlerdir.

Kocaeli İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında 2016 yılı için işverenlerin yüzde 26,4'ü eleman temininde farklı nedenlerden dolayı güçlük çektiğini belirmiştir. Bu oran 2015 yılında 4 puan daha fazladır. Bu da 2015 yılı sonrasında Kocaeli ilinde verilerin örgün ve yaygın eğitimlerin yararlı olduğunu göstermektedir. 2016 yılı Türkiye genelinde ki işverenlerinin eleman teminin de güçlük çekme oranı ise yüzde 27,2'dir.

İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü (yüzde 50,9), Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (yüzde 40) ve Diğer hizmet faaliyetleri sektörü (yüzde 38,5) sektörlerindeki işyerleri eleman temininde Kocaeli ortalamasının üzerinde güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. İşyerlerinin Eleman teminin de güçlük çekilen kişi sayılarının sektörel dağılımının yine çalışan sayısı ile doğru orantılı olduğu görülmektedir. İmalat (yüzde 57,6), Toptan ve perakende ticaret (yüzde 10,8) ve İnşaat (yüzde 10) sektörleri temininde güçlük çekilen mesleklerin sektörlerinde de başı çekmektedirler.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerinin başında ise yüzde 67,5'lik oran ile Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve yüzde 52,3'lük oran ile de Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması gelmekte iken yüzde 44,4'lük oran ile de bu meslekte işe başvuru olmamasıdır.

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumludur. Net istihdam değişim oranı Kocaeli ili için yüzde 2,9'dur. En çok net istihdam artışı beklenen sektörlerin başında yüzde 30,8'lik bir artış beklenen Diğer hizmet faaliyetleri sektörü gelmektedir. Bu sektörü İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri (yüzde 30,2) sektörü ve Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı (yüzde 25) sektörü takip etmektedir. Bu sektörler haricinde araştırma kapsamında ki tüm sektörlerde net istihdam artışı beklenirken sadece Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe ne artış ne de azalış beklenmektedir.

Araştırma kapsamında Kocaeli ilindeki işyerlerinden alınan veriler neticesinde; Kocaeli ilindeki işyerlerinin yüzde 19,9'u net istihdam artışında bulunacağını, yüzde 2,2'si net istihdam azalışında bulunacağını ve yüzde 31,9'u da eleman sayısının değişmeyeceğini belirtmişlerdir. İşverenlerin yüzde 46'sı ise geleceğe dönük bir tahminlerinin olmadığını belirtmiştir.

İşyeri özelliklerine göre net istihdam değişim oranlarını incelediğimizde; vardiyalı çalışma yapan işyerleri için yüzde 2,6, yurt dışına satış yapan işyerleri için yüzde 2,5 ve kısmi zamanlı işçi çalıştıran işyerleri içinde yüzde 3,3'dür.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, beraberinde nitelikli işgücü ihtiyacını da getirmiştir. Özellikle ihraç ekonomilerinde tüketici beğenisi, yüksek kalite gibi kavramların ön plana çıkması yüksek verimlilikte çalışacak, nitelikli işgücü kullanımın zorunlu hale getirmektedir. Bu nedenle eğitimsizlik, giderek işsizliğin önde gelen sebepleri arasında yer almaya başlamıştır.

Toplumun nitelikli insan gücü ihtiyacını karşılamak, çalışan nüfusun nitelik düzeyini yükseltmek amacıyla oluşturulmuş mesleki eğitim sisteminin koordineli olarak uygulanması, iş piyasası tarafından talep edilen nitelikte işgücü arzını sağlayacaktır.

Bu nedenle ülkemizde örgün ve yaygın olarak yürütülmekte olan mesleki eğitimin, bütünü üzerinde eşgüdümün sağlanması yoluyla yürütülmesi gerekmektedir. Özellikle halen çalışmakta olan ancak günün gereklerine uygun nitelikte donatılması gereken işgücünün de yürürlükte olan işsizlik sigortası vasıtasıyla eğitim süreci içerisinde geliştirilmesi ve istihdam kurumunun aktif olarak yürüteceği çalışmalar ile nitelikli insan gücü ihtiyacına uygun dinamik bir iş yapısı oluşturulmalıdır.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayır ise 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

8

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.271	3.990
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	26	9	222	257
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136
HAKKARİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296
IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
İZMİR	791	241	5.760	6.792
KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968
KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141
KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	**11.531**	**4.684**	**72.751**	**88.966**

EK 3: TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama

I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İ}ş\text{g}\ddot{\text{u}}\text{c}\ddot{\text{u}} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ş sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan - 6 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\text{İ}stihdam + \text{İ}ş siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü,

öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0-14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15-64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

EK 4: TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Meslekler	Eleman Sayısı	Meslekler	Eleman Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	234	İlaçlamacı (Bitki Zararlıları İle Mücadele)	3
Mekanik Bakım Onarımcısı	116	Lahmacun Ustası	3
Gaz Altı Kaynakçısı	109	Kebap Ustası	3
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	104	Gemi İnşaatı Ve Gemi Makineleri Mühendisi	3
Makineci (Dikiş)	70	Yükleyici (Loder) Operatörü	3
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	68	Diğer Motorlu Araç Tamirci Makinistleri	3
Şoför-Yük Taşıma	57	Plastik Kalıp Makinesi Operatörü (Presle)	3
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	49	Motor Yenileştirmeci	3
Garson (Servis Elemanı)	48	Metal Sac İşleme İşçisi	3
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	44	Endüstriyel Tasarım Mühendisi	3
Plastik Mamuller İmal İşçisi	40	Pişirici (Ekmek)	3
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	40	Çelik Konstrüksiyon (Yapılandırmacı) Teknisyeni	3

Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	38	Kimya Laboratuvarı Görevlisi	3
Cnc Freze Tezgahı Operatörü	37	Kamyonet Şoförü	3
Elektrikçi (Genel)	36	Frezeci (Freze Tezgahı Operatörü)	3
İstihsal Teknisyeni	33	Ekmek Ustası	3
Forklift Operatörü	32	Elektro-Mekanik Montajcısı	3
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	30	Otomotiv Boya Ustası	3
Programlı Metal İşleme Tezgahı Ayarcı-Operatörü	30	Hırdavat Malzemeleri Satış Elemanı	3
Alüminyum Doğramacı	29	Otomotiv Kaporta Ustası	3
Proses İşçisi	28	Kasiyer	3
Taşlama Tezgâh İşçisi	27	Depo Sorumlusu	3
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	27	Yaşlı Bakımı Meslek Elemanı	3
Temizlik Görevlisi	26	Odyometrist	3
Metal Mamuller Montaj İşçisi	25	Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri	3
Kaynak Operatörü	25	Zımpara Taşı Tezgahı İşçisi	3
Satış Danışmanı	23	Direksiyon Eğitmeni	3
Diğer Lastik İmalat İşçileri	23	Sağlık Bilgisi Öğretmeni	3
Çelik Hasır İmal İşçisi	23	Diğer Profesyonel, Teknik Ve İlgili Personel	2
Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri	22	Ev Tipi Klima Sistemleri Teknik Elemanı	2
Sevkiyat Görevlisi	22	Şekillendirme Makinesi Operatörü-Metal	2
Otomotiv Gövde Onarım İşçisi	21	Temel İmalat Ve Montaj Elemanı	2
Elektronik Cihazlar Montörleri	21	Elektrik Tesisat Ustası	2
Satış Temsilcisi / Plasiyer	20	Metalize Plastik Makinesi Operatörü	2
Vinç Operatörü	19	Bahçıvan	2
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	19	Servis Komisi	2
Hemşire	18	Pastane Ürünleri Satış Elemanı	2
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	18	Şekerleme İmal İşçisi (Elle)	2
Elektrik Teknisyeni	18	Ambar/Depo Görevlisi	2
İşletme Elektrik Bakımcısı	17	Pazarlamacı	2
Nc/Cnc Tezgah Operatörü	16	Plastik Kalıp Teknisyeni	2
İngilizce Öğretmeni	15	İnsan Kaynakları Uzmanı/Personel Uzmanı	2
Temel Metal Şekillendirme Elemanı	15	Dikişli Boru Profil Üretim Operatörü	2
Makine Bakımcı	15	Laboratuvar Teknikeri	2
Metal Teknolojisi Teknisyeni	14	Güneş Isıl Sistem Personeli/Güneş Enerjisi Sistemleri Montaj İşçisi	2
Makine Teknolojisi Teknisyeni	14	Elektrostatik Boya Operatörü	2
Şoför (Yolcu Taşıma)	14	Plastik Ekstrüzyon Makinesi Operatörü (Ekstrüder)	2
Elektrik Mühendisi	14	Bilgisayarlı Makine (Cnc Operatörü)	2
Boyacı-Metal	14	Optik Cam Kesicisi	2
Geri Dönüşüm İşçisi	13	Cnc Punch Makinesi Operatörü	2
Isı Yalıtımcısı/İzolasyoncu (Sanayi Tipi Kazan-Boru)	13	Bilgi İşlem Destek Uzmanı	2
Plastik Enjeksiyon Kalıpçısı	13	Elektrik Tesisatı Ve Pano Montörü Teknisyeni/Elektrik Teknisyeni	2
Ahşap Mobilya İmalatçısı	13	Cnc Router Operatörü	2

Makine Mühendisi	13	Makine Nakışçısı	2
Ütücü	12	Enerji Yöneticisi	2
Satış Destek Personeli	12	Borverk (Bohrwerk) Operatörü	2
Muhasebeci	12	Cam Eşya Kesici (Makineyle)	2
Aşçı	12	Pvc Doğramacı	2
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	12	Cnc Plazma Kesim Operatörü	2
Proje Satış Sorumlusu	12	Laborant-Boya	2
Elektronik Teknolojisi Teknikeri/Elektrik-Elektronik Teknikeri	11	Otomotiv Kaporta İşçisi	2
Alçı Sıva Uygulayıcısı	11	Otomotiv Elektrikçisi	2
Beden İşçisi (Temizlik)	11	Muhasebe Uzmanı	2
Tır-Çekici Şoförü	11	Satış Müdürü	2
Demir Dövme Presi Operatörü	10	Otomotiv Servis Danışmanı	2
İş Makineleri Hidrolik Sistemler Bakım Ve Onarımcısı	10	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	2
Plastik Enjeksiyon Sorumlusu	10	Elektrik Ve Elektronik Malzemeleri Satış Elemanı	2
Robot Kaynak Operatörü	10	Kamyon Şoförü	2
Bobin İzalasyon Makinesi Operatörü	10	Buhar Kazanı Operatörü/Kazan Ateşçisi	2
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	10	Göz Hastalıkları Uzmanı	2
Mobilya Ve Dekorasyon Teknisyeni	10	Ebe	2
Lastik Üretim Teknisyeni	10	Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	2
Boru Kaynakçısı	10	Diğer Rehberler	2
Ahşap Mobilya İmalat Ustası	10	Metal İşleme Tezgâhları Ayarcı-Operatörleri	2
Kasap	9	Büro Memuru (Kantar)	1
Teknik Ressam	9	Manikürcü-Pedikürcü	1
Mobilyacı	9	Elektronik Teknisyeni	1
Market Elemanı	9	Diğer Sağlık Personeli(İşyeri Hemşiresi)	1
Soğuk Demirci	9	Beton Transmikser Operatörü	1
Pasta Ustası	9	Beton Kaplama Makinesi Operatörü	1
Güzellik Hizmetleri Elemanı/Estetisyen	9	Üretim Planlama Memuru	1
Kurye	9	Endüstriyel Boru Montajcısı	1
Gemi Yağcısı	9	Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı	1
Usta Gemici	9	İthalat-İhracat Sorumlusu	1
Cnc Apkant Pres Tezgahı Operatörü	8	Usta Yardımcısı (Elektrik)	1
Mobilya Montaj Ustası	8	Cephe Sistemleri Ve Pvc Doğrama Teknisyeni/ Pvc Doğrama İmalat Ve Montaj Teknisyeni	1
Kalite Kontrolcü	8	İnşaat Ustası	1
Fizik Tedavi Teknikeri	8	Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	1
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	8	Paketleme İşçisi	1
İnşaat Teknolojisi Teknikeri	8	Harita Mühendisi	1
İnşaat Mühendisi	8	Harita Teknikeri	1
Makine Montajcısı	8	Reklam Tabelacı	1
Aşçı Yardımcısı	8	Diğer Sondajcılar Ve İlgili İşçiler	1
Ön Muhasebeci	8	Isı Yalıtımcısı	1
Güvenlik Görevlisi	7	Müşteri Temsilcisi	1

Manav	7	Filit İşçisi (Haşere İlaçlama)	1
Dökümcü (Metal)	7	Döner Ustası	1
Polyester İmal İşçisi	7	Şef Garson	1
Marangoz	7	Aşçıbaşı	1
Endüstriyel Bakım-Onarım Elektrikçisi	7	Kahve Ve Kakao Hazırlayıcısı (Barista)	1
Kalıpçı-Pres	7	Kargo Takip Görevlisi	1
Matbaa İşçisi	7	Liman Operasyon Elemanı (Puantör)	1
Cnc Lazerle Kesme Operatörü	7	Büro Memuru (Genel)	1
Okul Öncesi Öğretmeni	7	Gemi Acente Personeli	1
Endüstriyel Ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi	7	Yan Forklift (Reachtruck) Operatörü	1
Lojistik Elemanı	6	Elektronik Teknolojisi Teknikeri/Endüstriyel Elektronik Teknikeri	1
Gıda Mühendisi	6	Takım Bileyicisi-Metal İşleme Tezgahları	1
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	6	Reklamcı	1
Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	6	Biyomedikal Cihaz Teknolojileri Teknisyeni	1
Hamurkar	6	Galvanizci (Daldırma İle)	1
Bilgisayar Mühendisi	6	Mobilya Cilacısı (Püskürtme İle) (Ağaç)	1
İskele Kurucusu-İnşaat (Metal Veya Ahşap)	6	Açkı Ve Polisaj Tezgahı Operatörü-Metal İşçiliği	1
Asansör Bakım Ve Onarım İşçisi	6	Eksantrik Pres Tezgahı Operatörü	1
İnşaat Demiri Bağlama Ustası	6	Endüstriyel Kalıpçı/Kalıp Tasarımcısı Ve İmalatçısı	1
Beden İşçisi (İnşaat)	6	Makine Montaj İşçisi	1
Boya Ve Kum Hazırlama İşçisi (Makine İle) -Maça Hazırlama	6	Şerit Testere Tezgahı Operatörü-Bıçkı Fabrikası	1
Plastik İşlemeci	6	Finans Hizmetleri Elemanı	1
Sıvacı	6	Tesviyeci	1
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	6	Vardiya Amiri - İmalat	1
Mimar	6	Makas Makinesi İşçisi	1
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	5	Grafiker	1
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	5	İnsan Kaynakları Müdürü/Yöneticisi	1
Gıda Teknikeri	5	Ambalajcı (El İle)	1
Bulaşıkçı (Stevard)	5	Üretimde Kalite Kontrol Teknikeri	1
Sıhhi Tesisatçı	5	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	1
Endüstri Mühendisi	5	Isıl İşlem İşçisi	1
Makine Montaj Ve Bakım Onarımcısı	5	Otomotiv Montaj İşçisi	1
Endüstriyel Ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon Ustası	5	Kontrol Mühendisi /Kontrol Ve Otomasyon Mühendisi	1
Ahşap İşleme Cnc Makinesi Operatörü	5	Frezeci (Freze Tezgah İşçisi)	1
Kalite Kontrolcü-Tekstil	5	Diğer Elektrik Teknisyenleri	1
Branda Pvc Kaplama İşçisi	5	Çevre Mühendisi	1
Ahşap Ambalaj İşçisi	5	El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	1
Spiral Kaynak Yolu Makinesi Operatörü-Metal Boru İmali	5	Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı	1
Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	5	Elektronik Montörü (Genel)	1
Soğutmacı Ve Havalandırmacı	5	İşletme Elektrik Bakım Ustası	1

(İklimlendirme)			
Alüminyum Kaynakçısı	5	Mobilya Döşeme Ustası	1
Mobilya Döşeme İşçisi	5	Plastik Vakum Ambalaj Makinesi /Termoform Makinesi Operatörü	1
Kablo İmal Makinesi Operatörü	5	Gazete Muhabiri	1
Reyon Görevlisi	5	Metal Levha İşçisi	1
Lake Makinesi Ayarcı-Operatörü (Mobilya) (Ağaç)	5	Otomotiv Boya İşçisi	1
Ağaç Emprenye İşçisi	5	Kaynak Mühendisi	1
Soğutma Isıtma Sistemleri Bakım-Onarımcısı	5	Boya Üretim Operatörü	1
Ahşap Kaplama Pres Operatörü	5	Zımpara Dilimleme Makinesi Operatörü	1
Akümülatör(Akü) İmal İşçisi	5	Ekmek Satış Elemanı	1
Elektrik Teknikeri	5	Ocakçı (Eritici)	1
Çocuk Gelişimcisi/Çocuk Gelişim Uzmanı(Özel Eğitim Kurumları/Rehberlik Ve Araştırma Merkezleri)	5	Endüstriyel Soğutma Sistemleri Servis Elemanı	1
Sınıf Öğretmeni	5	Çelik Yapılandırmacı	1
Hadde İşçisi	5	Programlanabilir Lojik Kontrol (Plc) İşçisi	1
Boru Tesisatçısı-Gemi	5	Makine Teknikeri	1
Boyacı (Püskürtme İle) (İnşaat Hariç)	5	Endüstriyel Mekanik Teknisyeni	1
İzolasyoncu (Gemi)	5	Bisküvi Şekillendirme Makinesi Operatörü	1
Kaldırma, Taşıma Raylı Sistem Tavan Vinç Operatörü	5	Metalurji Ve Malzeme Mühendisi	1
Gemi Montajcısı	5	Cnc Cam İşleme Makinesi Operatörü	1
Sıcak Demirci	5	Boya Teknikeri	1
İş Makineleri Operatörü	5	Satış Müdürü (Konaklama Vb.)	1
Mermer Döşeyici	5	Fabrika Satış Temsilcisi	1
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	4	Yufka Ustası	1
Metal Kesme Operatörü	4	Finansman Sorumlusu	1
Kepçe Operatörü	4	Kimya Teknikeri	1
Tornacı (Torna Tezgahı İşçisi)	4	Oto Yıkama Elemanı	1
Alüminyum İmalat İşçisi	4	Dış Ticaret Meslek Elemanı	1
Cnc Programcısı	4	Dış Lastik Tamircisi	1
Sekreter	4	Kimya Mühendisi	1
Pişmaniye İmalat Ustası	4	İşletme Elektronik Bakımcısı	1
Metal Döküm Kalıpçısı	4	Yağ Teknikeri	1
Bakım Ve Onarım Elektrikçisi/Endüstriyel Bakım Ve Onarımcısı	4	Oto Satış Elemanı	1
Nc/Cnc Tezgah İşçisi	4	Bilgisayarlı Makine İmalatı Teknisyeni	1
Punta Kaynak Makinesi İşçisi	4	Boru Döşemecisi	1
Mermer İşçisi	4	Satış Elemanı (Toptan)	1
Mekanik Bakım Ve Onarımcısı (Motorlu Taşıtlar Hariç)	4	Elektrik Ve Otomasyon Şefi	1
Diğer Kaynakçılar Ve Pürmüzcüler	4	Diyaliz Teknikeri	1
Acil Tıp Teknisyeni	4	Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Öğretmeni	1

Hekim-Pratisyen	4	Tıbbi Laboratuar Teknikeri	1
Fizyoterapist	4	Terapist (Rehabilite)	1
Yoğun Bakım Hemşiresi	4	Diğer Uzman Tıp Doktorları	1
Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim	4	Ağız Ve Diş Sağlığı Teknikeri	1
Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim	4	Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	1
Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni-Ortaöğretim	4	Müzik Öğretmeni-Ortaöğretim	1
Metal Pres Makinesi Operatörü	4	Güzel Sanatlar Öğretmeni-Ortaöğretim	1
Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri Teknisyeni	4	İlköğretim Matematik Öğretmeni	1
Nezaretçi Ve Ustabaşı (Kaynakçı)	4	Eğitim Danışmanı	1
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	3	Türkçe Öğretmeni	1
Asansör Kurucusu Ve Bakımcısı/Elektromekanik Taşıyıcılar Bakım Ve Onarımcısı	3	Sigortacılık Meslek Elemanı	1
Elektrik Tesisatçısı-Bina	3	İdari İşler Uzmanı	1
Asansör Montaj İşçisi	3	Yazılım Satış Uzmanı	1
İşyeri Hekimi	3	Toz Altı Kaynak Operatörü	1
Yazılım Geliştiricisi	3	Genel Alan Temizleme Görevlisi/Meydancı	1
Genel Toplam			**3.051**

EK 5: NET İSTİHDAM ARTIŞI VE AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER

Meslekler	Net İstihdam Değişimi	Meslekler	Net İstihdam Değişimi
Proses İşçisi	753	Boru Tesisatçısı-Gemi	5
Lojistik Elemanı	541	İzolasyoncu (Gemi)	5
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	241	Gemi Montajcısı	5
Beden İşçisi (Genel)	235	Teknik Servis Elemanı	4
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	206	Mantar Yetiştiricisi	4
Gaz Altı Kaynakçısı	150	İşletme Elektrik Bakımcısı	4
Beden İşçisi (İnşaat)	130	Metal Sac İşleme İşçisi	4
Şoför-Yük Taşıma	127	Endüstriyel Bakım Onarım Teknisyeni/Endüstriyel Elektronik Teknisyeni	4
Montajcı (Kurgucu)	108	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	4
Kauçuk Kalandır Makinesi Operatörü	105	Diğer Kaynakçılar Ve Pürmüzcüler	4
Garson (Servis Elemanı)	104	Elektrik Ve Elektronik Malzemeleri Satış Elemanı	4
Bisküvi İmalat İşçisi	100	Türkçe Öğretmeni	4
İstihsal Teknisyeni	90	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	4
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	87	Fizyoterapist	4
Tel Halat İmal İşçisi	73	İşyeri Hekimi	4
Güvenlik Görevlisi	69	Fizik Tedavi Teknikeri	4

Metal Mamuller Montaj İşçisi	66	Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni-Ortaöğretim	4
Endüstriyel Ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi	65	Matbaacılık Teknikeri	3
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	64	Genel Alan Temizleme Görevlisi/Meydancı	3
Paketleme İşçisi	58	Cnc Plazma Kesim Operatörü	3
Makineci (Dikiş)	58	Pide Ustası	3
Nc/Cnc Tezgah İşçisi	55	Metalurji Ve Malzeme Mühendisi	3
Programlı Metal İşleme Tezgahı Ayarcı-Operatörü	50	Makine Mühendisi (Arge/Aerodinamik)	3
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	50	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	3
Satış Danışmanı	48	Tel Çekme İşçisi (Elle)	3
Aşçı	47	Borverk (Bohrwerk) Operatörü	3
Temizlik Görevlisi	46	Hidrolik Pnömatikçi	3
Demir Doğramacı	45	Elektrik-Elektronik Teknisyeni	3
Kalite Kontrolcü	44	Boyahane Tesis Takip İşçisi	3
Vinç Operatörü	41	Muhasebe Meslek Elemanı	3
Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	41	Kamyonet Şoförü	3
Sevkiyat Görevlisi	37	Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	3
Oto Döşemecisi	37	Yaşlı Bakımı Meslek Elemanı	3
İngilizce Öğretmeni	37	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	3
Soğuk Demirci	36	Tıbbi Sekreter	3
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Makineyle)	36	Acil Tıp Teknisyeni	3
Lojistik Meslek Elemanı	34	Radyo Ve Televizyon Spikeri	2
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	34	Editör-Gazete, Dergi Vb.	2
Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri	33	Muhabir	2
Mobilyacı	32	Finansman Sorumlusu	2
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	31	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	2
Makine Montajcısı	30	Kimya Teknikeri	2
İnşaat İşçisi	28	Sigorta Eksperi (Motorlu Kara Taşıtları-Kaza)	2
Tır-Çekici Şoförü	27	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	2
Danışma Memuru	26	Bahçıvan	2
Alçı Sıva Uygulayıcısı	25	Çaycı	2
Mekanik Bakım Onarımcısı	25	Pastane Ürünleri Satış Elemanı	2
Boyacı-Metal	24	Pizza Ustası	2
İnşaat Mühendisi	23	Pişirici (Ekmek)	2
Yazılım Mühendisi	23	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	2
Sıhhi Tesisatçı	23	Çevre Mühendisi	2
İnşaat Teknolojisi Teknikeri	22	Proje Satış Sorumlusu	2
Çelik Hasır İmal İşçisi	21	Lokum Ustası	2
Dökümcü (Metal)	21	Marangoz	2
Cnc Freze Tezgahı Operatörü	21	Cnc Lazerle Kesme Operatörü	2

Dikişli Boru Profil Üretim Operatörü	21	Eksantrik Pres Tezgahı Operatörü	2
Galvanizli/Galvanizsiz Tel Ürünleri Üretim İşçisi	21	Tesviyeci	2
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	20	Metal Dökücü	2
Satış Temsilcisi / Plasiyer	20	Laborant-Boya	2
Kasiyer	19	Satın Alma Görevlisi	2
Kalıpçı-Pres	19	Satın Alma Uzmanı	2
Geri Dönüşüm İşçisi	18	Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	2
Kalite Kontrolcü (Metal)	17	Üst Düzey Yöneticisi (İmalat Sanayi)	2
Liman Vinç Operatörü (Rtg Ve Ssg)	16	Sekreter	2
Temel İmalat Ve Montaj Elemanı	16	Teknik Satış Temsilcisi	2
Robot Kaynak Operatörü	16	Otomotiv Elektrikçisi	2
Pazarlamacı	16	Kasap	2
Makine Mühendisi	15	Soğutma Isıtma Sistemleri Bakım-Onarımcısı	2
Çocuk Gelişim Elemanı	15	Bilgi İşlem Destek Sorumlusu	2
Temel Metal Şekillendirme Elemanı	15	Depo Sorumlusu	2
Ambalajcı (El İle)	15	Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri	2
Sınıf Öğretmeni	14	İşitme Engelliler Sınıf Öğretmeni	2
Elektrik Teknisyeni	14	Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Uzmanı	2
Kurye	14	İlk Yardım Eğitmeni (Sürücü Kursu)	2
Şoför (Yolcu Taşıma)	14	Resim-İş Öğretmeni-Ortaöğretim	2
Forklift Operatörü	14	Felsefe Grubu Öğretmeni-Ortaöğretim	2
Pişmaniye İmalat İşçisi	14	Futbolcu	2
Ahşap Mobilya İmalatçısı	14	Metal Kaplamacı	2
Bulaşıkçı (Stevard)	13	Tatlı Ustası (Baklava)	1
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	13	Kahve Ve Kakao Hazırlayıcısı (Barista)	1
Mermer İşçisi	13	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	1
Metal İşleri Seri Üretim Tezgâh İşçisi	13	Lojistik Operasyon Sorumlusu	1
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	13	Kargo Takip Görevlisi	1
Elektrikçi (Genel)	12	Bilet Satış Elemanı (Gişe/Banko)	1
Gemi Marangozu	12	Taksi Şoförü	1
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	12	İnsan Kaynakları Yönetimi Meslek Elemanı	1
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	12	Üretim Planlama Memuru	1
Taşlama Tezgâh İşçisi	12	İç Mimar	1
Plastik Mamuller İmal İşçisi	12	Endüstri Mühendisi	1
Satış Destek Personeli	11	Programlanabilir Lojik Kontrol (Plc) İşçisi	1
Isı Yalıtımcısı/İzolasyoncu (Sanayi Tipi Kazan-Boru)	11	Yangın Tesisatçısı	1
Boru Kaynakçısı	11	Frezeci (Freze Tezgahı Operatörü)	1
Prefabrik Yapı Montaj İşçisi	11	Makine Montaj Ve Bakım Onarımcısı	1
Kodlama Memuru-Bilgisayar	11	Kaynak Operatörü	1

Liman İşçisi	11	Kimya Teknolojisi Teknisyeni	1
Makine Bakımcı	10	Otomasyon Sistemleri Programcısı	1
Arge Elemanı	10	Tel Çekme İşçisi (Makine İle)	1
Elektronik Montörü (Genel)	10	Planlama Müdürü	1
Mobilya Cilacısı (Püskürtme İle) (Ağaç)	10	Satış Elemanı (Perakende)	1
Mobilya Montaj Ustası	10	Oto Yıkama Elemanı	1
Cnc Programcısı	10	Mutfak Görevlisi	1
Dövmeci	10	Proje Mühendisi	1
Bobin İzalasyon Makinesi Operatörü	10	Beton Pompa-Püskürtme Operatörü	1
Cam Ve Cam Eşya Rodajcısı	10	Biyolog	1
Pvc Doğramacı	10	Ebe	1
Beton Transmikser Operatörü	10	Diş Hekimi	1
Hemşire	10	Göz Hastalıkları Uzmanı	1
Mimar	10	Tıbbi Görüntüleme Teknikeri/Radyoloji Teknikeri	1
Boyacı (Püskürtme İle) (İnşaat Hariç)	10	Tıbbi Laboratuar Teknikeri	1
Kesimci (Konfeksiyon)	10	Tıbbi Laboratuvar Teknisyeni/ Laboratuvar Teknisyeni	1
Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle)	10	Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim	1
Muhasebeci	10	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	1
Teknik Ressam	10	Temizlik Hizmetleri Proje Müdürü	1
Nc/Cnc Tezgah Operatörü	9	Elektrik Mühendisi	1
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	9	Sosyal Bilgiler Öğretmeni-Ortaöğretim	0
Okul Öncesi Öğretmeni	9	Hamurkar	0
Tarih Öğretmeni-Ortaöğretim	9	Bilgi İşlem Destek Elemanı	0
Kimyager	8	Sağlık Memuru	0
Endüstriyel Ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon Ustası	8	Türk Dili Ve Edebiyat Öğretmeni-Ortaöğretim	-1
Diğer Uzman Tıp Doktorları	8	Teknik Servis Şefi	-1
Ön Muhasebeci	8	Telefon Santral Operatörü	-1
Cnc Apkant Pres Tezgahı Operatörü	7	İnsan Kaynakları Uzmanı/Personel Uzmanı	-1
Polyester İmal İşçisi	6	Endüstriyel Bakım-Onarım Elektrikçisi	-1
Dış Ticaret Meslek Elemanı	6	İthalat-İhracat Sorumlusu	-1
Güzellik Hizmetleri Elemanı/Estetisyen	6	Üretim Müdürü (İmalat Sanayi)	-1
Direksiyon Eğitmeni	6	Sigortacılık Meslek Elemanı	-1
İş Güvenliği Uzmanı (Az Tehlikeli Sınıf-C)	6	Yönetici (Ulaşım İşleri)	-1
Bilgisayar Mühendisi	6	Diğer Özel Sektör Genel Müdürler	-1
Asansör Montaj Ustası	6	Puantör	-1
İnşaat Boyacısı/Boyacı	6	Ambar Sorumlusu	-1
Ahşap Çatı Ustası	6	Ambar Şefi	-1
Ambalajcı (Makine İle)	6	Muhasebe Şefi	-1

Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	6	Şantiye Şefi-İnşaat	-1
İş Makineleri Operatörü	6	Fotoğrafçı	-1
Isı Yalıtımcısı	6	İdari İşler Şefi	-1
Ambar/Depo Görevlisi	5	Satın Alma Şefi	-1
Bahçe Bakım Elemanı(Park Bahçe Ve Koruların Bakımı)	5	Muhasebe Müdürü	-1
İş Güvenliği Ve İş Sağlığı Saha Elemanı	5	İnsan Kaynakları Müdürü/Yöneticisi	-1
Makam Şoförü	5	Proje Yöneticisi	-1
Servis Komisi	5	Sözleşme Yöneticisi	-1
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb.	5	Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmeni	-2
Liman Konteynır Terminal Şefi	5	Otomatik Zincir Kaynak Makinesi İşçisi	-2
Otobüs Kaptanı (Şoförü)	5	Dokümantasyon Ve Enformasyon Elemanı	-2
Gantry Crane Vinç Operatörü	5	Harita Mühendisi	-2
Paketleme İşçisi (Cam)	5	Topoğraf	-2
Matbaa İşçisi	5	Elektrik Teknikeri	-2
Ahşap Ambalaj İşçisi	5	Kalite Kontrol Sorumlusu	-2
Taş Taşlama İşçisi	5	Üretimde Kalite Kontrol Teknikeri	-2
Demir Dövme Presi Operatörü	5	Teknik Müdür	-2
Makine Kurma Ve Tesisat İşçisi	5	Bekçi	-2
Punta Kaynak Makinesi İşçisi	5	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	-2
Alüminyum Doğramacı	5	Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	-3
Alüminyum İmalat İşçisi	5	Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim	-3
Metal Levha İşçisi	5	Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri	-3
Gemi İnşaatı Teknikeri	5	Diğer Özel Sektör Genel Müdür Yardımcıları	-3
Makine Teknolojisi Teknisyeni	5	İşletmeci	-3
Kapı Montaj İşçisi	5	Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	-3
Kablo İmal Makinesi Operatörü	5	Fen Bilgisi Öğretmeni-İlköğretim	-4
Branda Pvc Kaplama İşçisi	5	Bilgisayar Öğretmeni-Ortaöğretim	-4
Spiral Kaynak Yolu Makinesi Operatörü-Metal Boru İmali	5	Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim	-4
Satış Müdürü	5	Halkla İlişkiler Görevlisi	-4
Aşçı Yardımcısı	5	Ferforje Demir Ustası	-5
Kimya Mühendisi	5	Çapakçı	-11
Manav	5	Büro Memuru (Genel)	-13
Cam Mamul İmalatçısı	5	Bilgisayarlı Makine (Cnc Operatörü)	-14
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	5	Ütücü (El İle)	-21
Sıvı Dolum Makinesi Operatörü	5	Makine Teknikeri	-21
Reyon Görevlisi	5	Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru	-21

		Tesisatçıları	
Diğer Öğretmenler	5	Beden İşçisi (Temizlik)	-22
Genel Toplam			**5.721**

TÜRKİYE İŞ KURUMU

KOCAELİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

Adres: Karabaş Mah. İstiklal Cad. Kaptanlar İşhanı No: 146

İzmit/KOCAELİ